

DRAUGAS

PERIODICALS
June 22, 2004
Vol. XCV

95-IEJI METAI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIO - JUNE 22, 2004

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-21-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 119
Kaina 75 c.

Šiame
numeryje:

Bicubystė

Sveikatos klausimais.
2psl.

Vedamasis: Ar lietuviai
tauta yra naivi?
3psl.

„Mūsų daržai ir
darželiai“ pasakoja
apie daržų gėles.
4psl.

„Draugo lietuviukai“
5psl.

Šis tas apie kerinčią
šypsena.
6psl.

Naujas leidinys apie
Lietuvos laisvės lygą.
7psl.

Vaikų viltis globoja
Lietuvos vaikučius.
Trys savaitės liko
iki... XII Tautinių
šokių šventės.
8psl.

Sportas

* Sekmadienį Italijoje pasibaigusiose „Giro del Trentino Femminile“ dviratininkų lenktynėse trečiąją vietą bendroje įskaitoje užėmė „Safi-Pasta Zara Manhattan“ komandai atstovaujanti Modesta Vžesniauskaitė. Lietuvos dviratininkė septynias sekundes pralaimėjo lenktynių nugalėtojai vokietei Tina Liebig, o antrąją vietą užėmė baltarusė Zinaida Stachurskaja. Ketvirtoji vieta atiteko Editai Pučinskaitėi, o Jolanta Polikevičiūtė finišavo šešta.

* Sekmadienį, pasibaigus Europos futbolo čempionato Portugalijoje keturių komandų A grupės žaidėnys, vietas ketvirtfinalyje iškovojo Portugalijos ir Graikijos rinktinės, o Ispanijos ir Rusijos vienuolikėms čempionatą baigėsi. Lemiamose rungtynėse Portugalijos futbolininkai deka Nuno Gomes (57 min.) įvarčio 1:0 įveikė Ispanijos rinktinę ir su 6 taškais užėmė pirmąją vietą grupėje, dviem taškais aplenkę Graikijos ir Ispanijos komandas.

* Savaitgalį Čekijoje vyko planetos baidarių ir kanučių irklavimo taurės varžybų eilinis ratas. Vyrų vienviečių baidarių 500 m rungtyje Lietuvos olimpietis Egidijus Balčiūnas buvo aštuntas, finale aplenkęs tik vokiečių Lutz Altepst.

Naujausios žinios

* Etikos sargai netirs žiniasklaidoje iškeltos K. Prunskienės tikslų konflikto.

* Lietuvoje viešės Palestinos užsienio reikalų ministras.

* Europarlamentarai turės paskubėti atsakyti su mandatu nesuderinamų darbų.

Vienuolika JAV kalintų Lietuvos jūreivių sugrįžo į artimųjų glėbį

Giminės ir artimieji jūreivius pasitiko Vilniaus oro uoste. Tomo Černišovo (ELTA) nuotr.

Vilnius, birželio 21 d. (ELTA) — Pirmadienio popietę iš Floridos į Vilnių grįžo vienuolika Lietuvos jūreivių, beveik metus praleidusių JAV kalėjimuose kaip įtariamieji kokaino kontrabandininkai.

Birželio 15 d. JAV Floridos valstijos Tampa miesto teismas išteisino vienuolika Lietuvos piliečių, taip pat tris ukrainiečius ir vieną Rusijos pilietį, dirbusių motorlaivyje „Jalta“.

Sugrįžusieji sako tik, kad palankiai susiklostys ir už grotų likusio laivo virėjo, 37 metų lietuvio Arūno Milkinto likimas, nors prisiėmusių teisėjų komisija jo nekaltumą dar abejoja. Visi išteisintieji buvo įdarbinti laive „Jalta“ per Lietuvoje veikiančią jūreivių įdarbinimo agentūrą „Pakenas“, o A. Milkintas šiame laive įsidarbino jau būdamas Panamoje.

Jauniausiajam iš sugrįžusiųjų 24 metai, vyriausiajam —

46 metai.

Vilniaus oro uosto salėje klaidėdams glėbėsiuojantis su artimaisiais ir braukiant džiaugsmo ašaras, griuvo netyčia pasipirktos apsauginės tvoros. Susitikimo akimirksnį fiksuavo dešimtys spaudos, radijo ir televizijos žurnalistų.

Jūreivius taip pat pasitiko ir Seimo narys Vaclovas Stankevičius, rūpinęsis suimtųjų likimu visus šiuos metus. Jo žodžiais, sprendžiant jūreivių bėdas, „labai gerai padirbėjo Lietuvos diplomatai, ypač ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas“. Būtent jų dėka dokumentų tvarkymas ir kelionė namo užtruko trumpiau kaip savaitę.

Žurnalistų kalbinami jūreiviai skirtingai kalbėjo apie tolesnį darbą — vieni įkalinimą JAV vadino tik nemalonią atsitiktinumą, kuriam laimingai pasibaigus vel plauks į jūrą. Kiti sakė, kad tam pasirys tik blo-

gausiu atveju.

„Jeigu nerasiu darbo krante, man, žinoma, teks plaukti į jūrą, bet aš nenorečiau. Aš bijau“, kalbėjo 27 metų jūreivis Andrejus Tarakanovas, šį darbą dirbęs 7 metus.

Jūreivio žodžiais, po netikėto sulaikymo 2003 metų birželį jis tikėjo, kad kada nors bus išlaisvintas, nes žinojo, kad yra nekaltas. Bet kartu kalbėjusieji amerikiečiai ir kolumbiečiai lietuvius vadino tiesiog bepročiais.

„Mūsų situacija buvo labai sunki, net ir advokatai mumis netikėjo, siūlė pripažinti kaltę. Tokiais atvejais Amerikos teismas duoda po 7-10 metų. O jeigu mes būtume pralaimėję šią bylą, mus būtų nuteisę kalėti 25 metus arba iki gyvos galvos todėl, kad mes neprisipažinome“, sakė A. Tarakanovas.

Jūreivių teigimu, prisiėmusių teisėmai Amerikoje išteisinti tik 2 proc. kaltinamųjų, todėl

iš jų vilties laimėti procesą daugelis atvirai šaipėsi.

Pasak 42 metų mechaniko Anatolijaus Zolotuchino, JAV kalėjimų pareigūnai su Lietuvos piliečiais nebuvo grubūs, tačiau bendrauti vengė. „Su mumis nebendravo — mūsų bijojo. Jie manė, kad tai rusų mafija — juk rastos 3.5 tonos kokaino“, aiškino A. Zolotuchinas.

Vėliau kaltę dėl kokaino kontrabandos prisiėmė narkotikų prekiautojų klanui priklausantis kolumbietis.

Jūreiviai sakė svarstantys galimybę bylinėtis dėl materialinės ir moralinės kompensacijos, tačiau kol kas didelių vilčių neturi. Pasak 42 metų jūreivio motoristo Igorio Nikišino, kompensacijų reikėtų reikalauti iš firmos, kuriai priklauso motorlaivis. Tačiau dabar visus reikalus yra perėmusi valstybė — JAV — o iš jos prisiteisti kompensaciją galimybę nedaug.

Naujoji sąjunga rinkimuose remia Valdą Adamkų

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Naujoji sąjunga prezidento rinkimų antrajame rate parems Valdo Adamkaus kandidatūrą.

Tokį sprendimą bendruoju sutarimu priėmė pirmadienį Vilniuje posėdžiavusi partijos taryba.

„Valdas Adamkus atitinka mūsų kriterijus ir vertybes — įvertinome jo patirtį užsienio politikoje, jo tarptautinį pripažinimą, požiūrį į valstybės valdymą ir ateitį, asmenines savybes“, po posėdžio sakė NS laikinai pirmininkė Vilija Blinkėvičiūtė.

Raginantiųjų remti Kazimirą Prunskienę Naujosios Sąjungos tarybos posėdyje nebuvo, keli partijos nariai išsakė nuomonę, jog nereikia remti nė vieno kandidato. Taryba V. Adam-

kaus kandidatūrą parėmė be balsavimo, bendruoju sutarimu.

Paklausta, kuo pasireikš Naujosios sąjungos parama, V. Blinkėvičiūtė sakė, jog partijos nariai galės dalyvauti V. Adamkaus rinkimų štabo veikloje, asmeniškai agituoti už kandidatą.

V. Blinkėvičiūtė pakartojo asmeniškai linkinti pergalės savo buvusiam varžovui pirmajame rinkimų rate V. Adamkui.

„Jau anksčiau asmeniškai palinkėjau jam sėkmės. Šis palinkėjimas lieka toliau galioti“, sakė V. Blinkėvičiūtė.

Ji teigė mananti, kad NS sprendimas paremti V. Adamkų rodo „partijos brandą“ ir nesukels problemų santykiuose su valdančiosios daugumos kolegais socialdemokratais. LSDP nusprendė rinkimuose neremti nė vieno kandidato.

Lietuvoje minimi Dainų švenčių tradicijos 80-mečio renginius šeštadienį vainikavo visuotinė lietuvių dainų šventė „Tėvynės balsai“ Kaune. Dainų šventėje susibūrė mišrūs, berniukų, jaunimo, vyrų ir merginų chorai iš Lietuvos miestų, rajonų ir miestelių. 2003 m. Lietuvos, Latvijos ir Estijos dainų švenčių tradicija pripažinta UNESCO žmonijos nematerialaus kultūros paveldo šedevru. Ailias Koroliovos (ELTA) nuotr.

Konstitucijos pažeidėjas sutiko vesti į Seimą naują susivienijimą

Vilnius, birželio 19 d. (BNS) — Už šiurkštų Konstitucijos pažeidimą nuo prezidento pareigų nušalinamas Rolandas Paksas sutiko vadovauti naujam susivienijimui, kurį ketina vesti į rudenį vyksiančius Seimo rinkimus.

Šeštadienį Vilniuje vykusiam pilietinio judėjimo „Už teisingumą ir demokratiją Lietuva“ suvažiavime R. Paksas pareiškė sutinkantis vadovauti naujam susivienijimui, pavadintam jo paties vardu, kurį ketinama įsteigti jau liepos mėnesio pradžioje.

Judėjimo „Už teisingumą ir demokratiją Lietuva“ vadovas Seimo narys Rolandas Pavilionis sakė, kad naujasis susivienijimas vadinsis Rolando Pakso susivienijimas „Už tvarką ir teisingumą“.

I ją įeis buvusį prezidentą remęs pilietinis judėjimas „Už teisingumą ir demokratiją Lietuva“, Liberalų ir demokratų partijos bei dar kelių politinių ir visuomeninių organizacijų atstovai.

„Siekime, kad kuo daugiau žmonių ateitų į Seimą, kuriuos remia judėjimas ir susivienijimas“, atiteities planus dėstė R. Pavilionis.

R. Paksas anksčiau yra pareiškęs, kad jo vadovaujamas susivienijimas, po Seimo rinkimų parlamente gali turėti iki 50 vietų.

Rolando Pakso susivienijimo „Už tvarką ir teisingumą“ steigiamasis suvažiavimas

Iš kairės: R. Paksas ir judėjimo „Už teisingumą ir demokratiją Lietuva“ valdybos pirmininkas R. Pavilionis. Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

įvyks liepos pradžioje, teigė R. Pavilionis.

Suvažiavime taip pat buvo priimtas nutarimas, kuriuo išreiškiama parama kandidatėi į prezidentus Kazimirai Prunskienėi.

K. Prunskienė jau parėmė pats R. Paksas, o šiam sprendimui pritarė ir jo įkurta Liberalų demokratų partija.

R. Pavilionis sakė, kad likusią savaitę iki antrojo pre-

zidento rinkimų rato, judėjimas remis ir visus jo narius skatins įsijungti į aktyvią rinkiminę kampaniją.

Tikimasi, jog prie naujojo susivienijimo prisijungs ir K. Prunskienės vadovaujama Valskiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga.

Anot R. Pavilionio, Vilniaus Profesorių rūmuose vyksiamame suvažiavime dalyvavo 426 asmenys.

Politiniai kaliniai ragina K. Prunskienę pasitraukti

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Lietuvos politinių kalinių partija (LPKP) pritaria grupei piliečių, kurie ragina Kazimirą Prunskienę pasitraukti iš prezidento rinkimų kampanijos, bei kviečia užkirsti jai kelią į Prezidentūrą.

LPKP viešai išplatintame pareiškime, kurį pasirašė partijos tarybos pirmininkas Zigmantas Medineckas, pritariama anksčiau išreikštai grupės piliečių nuomonei, kad K. Prunskienė yra nepatikima.

Anot LPKP, dabartinė prezidentė į prezidentus kažkada „išėjo užtarimo prieš lietuvių tautą pas TSKP generalinį sekretorių Michail Gorbaciov, o nieko „nepesius“ iškart atsisakė „ne“. Taip pat, anot politinių kalinių, K. Prunskienė „nedviprasmiškai pasisako prieš Lietuvos saugumą, nepritardama Lietuvos įstojimui į NATO“.

LPKP piktinasi, kad K. Prunskienė „abejoja Konstitucinio Teismo išvadomis ir nutarimais dėl Rolando Pakso antikonstitucinės veiklos“ bei „ieško taškos skaldytojo paramos“.

Už minėtąją ištikimybę R. Paksui K. Prunskienė pelnė nušalintojo buvusio prezidento paramą rinkimuose.

„Visi jos veiksmai ir kėsnių ratų atgal ir yra kenksmingi Lietuvos nepriklausomybei“, rašoma LPKP pareiškime.

Jame teigiama, kad „pre-

zidentė įžalioti tikisi „ant balto žirgo atjoti“ į Prezidentūrą.

„Tačiau sudėtą aukų ant Tėvynės laisvės aukuro atminimas reikalauja daryti viską, kad į Prezidentūrą nešantis žirgas sukluptų ir išmestų raitelį iš balno“, sakoma politinių kalinių pareiškime.

Praėjusią savaitę grupę piliečių parašė atsisaukimą, kuriame paragino K. Prunskienę pasitraukti iš prezidento rinkimų kampanijos, esą ji nepatikima dėl prieštarų darbų.

Pasak atsisaukimo autorių, K. Prunskienės veikloje yra „itin daug dviprasmybių“. Jame teigiama, jog 1990 metų gegužę lankydamsi JAV, ji savavališkai pasiūlė „atidėti Lietuvos nepriklausomybę dvejiems metams“.

K. Prunskienė šį teiginį pavadino „neregėto melo ir šmeižto sankaupa“.

K. Prunskienė buvo apkalta bendradarbiavimu su KGB, tačiau teismas pripažino, jog tam nėra įrodymų.

Atsisaukime primenama, jog 1991 m. sausio pradžioje K. Prunskienės vadovaujama vyriausybė priėmė nutarimą padidinti maisto produktų kainas.

Jo autorių teigimu, tai suteikė dingstį antivalstybinėms jėgoms kelti neramumus.

Atsisaukime pasirašė 14 asmenų, tarp jų po sovietinio tanko vikšrais prie televizijos bokšto žuvusios Loretos Asanavičiūtės motina, istorijos mokslų daktaras Antanas Tyla, disidentė Nijolė Sadūnaite, partizano Juozo Daumanto-Lukšos brolis Antanas Lukša.

Rusijos politologas džiaugiasi galima K. Prunskienės pergale

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Kazimira Prunskienė prezidento poste ir Darbo partija Seime geriausiai atstovautų Rusijos tikslams, mano šios valstybės politologas.

„Niekio geriau už prezidentę K. Prunskienę palinkėti Rusijai negalima“, teigia Rusijos politologas Viktor Olžič.

„Politinė situacija Lietuvoje klostosi daugiau nei palankiai Rusijos tikslams“, teigiama jo straipsnyje.

Anot V. Olžič, „Rusijai svarbu tai, kad į valdžią gali ateiti prezidentas ir partija, kurie nėra nusiteikę priešiški jos atžvilgiu, turi istorinių tamprų santykių su Rusija patirtį“. Jo nuomone, K. Prunskienės kandidatūra Rusijai priimtinausia, nes, be minėtų savybių, „yra ekonomistė, turinti praktikos, buvusi premjere“.

Be to, politologo nuomone, „K. Prunskienė palaiko anti-amerikietiškas nuostatas Europos Sąjungoje, pasisako prieš „proamerikietišką“ Lietuvos ateitį“.

„Susiklosčiusioje situacijoje nieko geriau už prezidentę K. Prunskienę palinkėti Rusijai negalima“, daro išvadą Rusijos politologas.

V. Adamkų politologas įvardija kaip „patį neparankiausią variantą Rusijai“.

Europarlamentą išvykstančiam politikui — policijos apdovanojimas

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Policijos generalinis komisaras Vytautas Grigaričius ženklu „Už paramą policijai“ apdovanojo Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką Aloyzą Sakalą.

Itelkdamas apdovanojimą Europarlamentą dirbti išvykstančiam A. Sakalui policijos vadovas V. Grigaričius padėkojo už svarią paramą sprendžiant policijos sistemai rūpimus klausimus, įgyvendinant jau metus veikiančią ikiteisminio tyrimo sistemą.

Ženklu „Už paramą policijai“ apdovanojami civiliai asmenys.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Išprotėjimo išvengimas

IONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Išprotėjimas — *dementia* paprastai priklauso nuo 2 ar 10 metų po tos neįprastos diagnozės, priklausomai nuo jos priežasties ir stovio, kai diagnozuojamas. Be galo yra svarbu anksti pradėti gydymą, nes vėliau ligonis nepildys nurodymų ir nesupras jų reikšmės. Tad jų kūnas ir protas reikalauja globos. Daugelis tokių ligonių vėliau dabartinį patogumą ir gyvenimo kokybę, o ne jo ilgį, kas esti sunkiai įgyvendinama.

Todėl apsisaugojimas nuo išprotėjimo, ypač nuo dažniausios jo formos — Alzheimerinės, yra pats svarbiausias. Dabar čia įvairiai išprotėjusių yra du milijonai ir jų gausesnė, ilgiau gyvenant amerikiečiams. Nauji vaistai ir naujų tyrimų duomenys teikia viltį. Geresnė priežiūra, daugiau išsilavinę širdingai prižiūrėtojai, gali žymiai pagerinti žmonių gyvenimo kokybę.

Nors dauguma amerikiečių ir vakariečių gyvena besidžiaugdami, bet jų 10 proc. po 65 metų išprotėja. Todėl svarbu pačiam žmogui gintis nuo tokios pabaisos savu normaliu gyvenimu, tai yra, nekenkimu sau, kitam ir aplinkai.

Jau vien nesinuodijimas svaigalu, nikotinu, kofeinu yra geras skydas nuo išprotėjimo. Dar antras skydas yra — valgymas vaistų keturis kartus per dieną, o daržovių — 5. Tada gaunama užtenkama vitamino B6, B12 ir E, kurių trūkumas išprotėja.

Nauji tyrimai nurodo, kad prie šitokio maisto dar kasdien ėmimas vitamino E po 2,000 vienetų kapsulėse, atitolina Alzheimerinės eigą pirmyn ir ligonio gulimąsi pusmėčiui ligoninėn.

Dabar atlikti tyrimai su Alzheimerine sergančiais ir imančiais kasdien po 120 mg

standartizuotos ištraukos iš „Ginkgo biloba“ medžio lapų, tik mažai pagerino protavimą sergančiojo Alzheimerine. Reikia daugiau tyrimų tuo reikalu.

Svarbu gydytis nuo galimų pasigydymo ligų, kurios artina Alzheimerinę, kuri yra didžiausio išprotėjimo sukelėja.

Tos su Alzheimerine draugaujančios, galimai pagydamos ligos yra šios:

1. medžiagų apykaitos negėrovės, kaip gužio — thyroid liaukos liga, chemikalų kune netvarka, inkstų bei kepenų neveikla;

2. neigiamas vaistų poveikis, kaip raminą hipnotikai, fenobarbitalai, anticholinerginiai ir daug kitų;

3. autoimuninė netvarka, kaip vasculitis, vilkligė-lupus;

4. uždegimai, kaip AIDS sukeltas smegenų uždegimas, sifilis ir erkės įkandimo sukeltas smegenų uždegimas;

5. augliai — vėžiai smegenyse — pirminiai ir iš kitų kūno vietų, kaip iš storosios žarnos ar plaučių (rūkoriai) atkeliavę;

6. apsinuodijimas, kaip metalais; vabzdžių naikintojai, alkoholiu;

7. maisto stoka, kaip trūkumas vitamino B6, B12, niacino, folinės rūgšties;

8. psichinė liga — nusiminimas;

9. kitokios negėrovės, kaip galvos sužiedimas ar normalaus spaudimo hidrocephalus.

Už tai visi jau šiandien nusistatę gyventi, valgyti, gerti tik sveikus patiekalus ir šalinti prašalinas negėroves, nes kitaip niekas, aišku ir Danguis, mus savižudžius, negalės atitolinti nuo baisiausios ligos, kuri vargina patį ligonį ir jų artimuosius.

Šaltinis: „Hospital Practice“, January 15, 2001. Vol. 25, No. 1. Sėkmės.

Sveiki

Jums rašo jauna šeima, Inesa ir Ričardas, besidarbaujantys prie Vilniaus Pal. J. Matulaičio bažnyčios esančiam Pal. J. Matulaičio socialinio centre. Rašome, ieškodami konkrečios pagalbos ir palaikymo mums Dievo įkvepimą (tikime) sumanymui išpildyti.

8 km už Vilniaus, Čekoniškių kaimelio gatvėje, šalia kitų senų sodybų, stovi mūsų svajonių namas su keliais ūkiniais pastatais, senu sodu ir daržais, kuriame šiais metais kartu su mūsų neigaliais draugais sulauksime kuklaus pirmo derliaus.

Kodėl tai mūsų svajonių sodyba? Jau kelinti metai mudu su vyru darbuojame Vilniaus Pal. J. Matulaičio socialinio centro projekte, skirtame proto negalės žmonėms. Ir šis projektas, ir jame dalyvaujantys „mažutėliai“, arba mūsų žmogučiai, kaip mes juos vadiname, tapo mūsų gyvenimu. Iš meilės jiems, jų kartais nepelnytai skaudžioms gyvenimo istorijoms, jų savitumo kiek kitaip gyventi, džiaugtis ir mylėti — mes su vyru, galime sakyti, atradome vienas kitą, pamilome vienas kitą ir sukūrėme šeimą. Bet ir toliau šie žmonės ir troškimas gyventi del jų mus veda pirmyn. Pirmas mūsų tikslas sukurti Dienos užimtumo grupę šalia bažnyčios paraparijos namuose — išsipildė. Čia kasdien susirenka aštuoni paraparijiečiai, keli savanoriai ir darbuotojai, kurie, dirbdami drauge mažus darbus, kuria bendruomeninius ryšius. Savaitgaliais turime 20-ies grupę šeimų, kurios ateina su savo neigaliais vaikais pabendrauti, pailsėti, pasidalinti išgyvenimais. Kadangi, draugaudami su šiais asmenimis,

užmezgėme glaudų ryšį su jų šeimomis, patyrėme, kad skaudžiausias senų, daugelį kartų pasiligojusių, tėvų klausimas yra — kas bus su mūsų vaikais, kai mes numirime arba jau nebegalėsime, jais pasirūpinti. Tad proto negalės turintiems žmonėms reikalinga, tegu ir nedidelė, bet nuolatinė pagalba buitėje, orientacija visuomeniniame gyvenime, santykių užmezgime ir palaikyme. Lietuvoje, atsitikus tokiai nelaimai, gali pasivylti tik nuo sovietinių laikų likusius didžiausius pensionatus, kuriuose paskesta žmogaus privatumas, jis atskiriamas nuo visuomenės. Bendruomeniniai gyvenimo namai Lietuvoje — tai vis dar nauja idėja, sunkiai prasiskinanti kelia. Šiuo metu Lietuvoje veikia tik penki tokio tipo namai, treji iš jų Vilniuje, juose gyvena apie dvilika asmenų. O šiuo metu tokios paslaugos Vilniuje jau laukia keturiasdešimt aštuoni neigalus asmenys — tai liudija sutrikusio intelekto bendrijos „Viltis“ Vilniaus padalinio surinkti tėvų pareiškimai, prašantys, kad jų vaikai būtų apgyvendinti bendruomeniniuose gyvenimuose.

Štai kodėl Čekoniškių kaimelio sodyba buvo ir tebėra mūsų svajonių sodyba — mes troškome, kad nedideli bendruomenėje įsilię krikščioniška dvasia, gyvenanti maždaug penkių-aštuonių proto negali turinčių asmenų bendruomenė ir joje atvykstantys jaunuoliai galėtų atlikti savo tarnystę Dievui ir Jo mažutėliams. Mes atradome, kad gyvenimas su proto negalės žmonėmis padeda ugdyti savo asmenybę, atrasti savo pašaukimą gyvenime, pažinti ir pamilti

Inesos Vaitkūnaitės ir Ričardo Lygnugaris išteigto Palaimintojo Jurgio Matulaičio socialinio centro globojamieji asmenys su proto negalia. Jie čia randa užuojautą, meilę, idomius užsiėmimus ir gali pasijusti lygiaverčiai žmonėmis.

Dievą, todėl labai kviesime mūsų jaunimą išgyventi tokios bendruomenės patirtį ir čia atrasti tikrąsias gyvenimo vertybes, pasimetus pasaulio vilionėse.

Taip, mes turime sodybą, tačiau dar daug darbų laukia, kuriuos esame pasiruošę įvykdyti — namas yra statytas apie 50-uosius metus, jam reikalingas pertvarkymas, reikia įrengti tualetą ir dušą, įvesti vandenį į namus bei sutvarkyti apšildymo sistemą, taip pat įrengti, kad atitiktų paprasčiausius higienos reikalavimus. Nors mūsų sodyboje jau stovi kryžius, kaip padėkos Dievui ir prašymo palaimos ženklas, turime troškimą viename ukinių pastatų įrengti bendruomenės maldos vietą — koplytėlę. Taigi tai būtų pirmieji Lietuvoje proto negalės turintiems žmonėms krikščioniški gyvenimo namai, kuriuos mes siekiame kurti pagal garsaus prancūzo Jean Vanier Arkos bendruomenės įkūrėjo modelį.

Pirmasis gventojas šiuose namuose būtų 35 metų Antanas-Gintaras Miežis, protiniai atsilikęs po kudiakystėje persirgto meningito. Nemoka rašyti nei skaityti, atlieka minimalius buitinius darbus ir tik su pagalba, mat didžiąją gyvenimo dalį praleidęs namie, savo kambarelyje, sovietiniais laikais tokiems asmenims nebuvo skiriamas pakankamas ugdymas, keletą metų atėdavusi mokytoja į namus, bet Antanas neturėjo viską pamiršti. Paauglystėje išėjęs į kiemą, jis pateko į asocialių žmonių draugiją ir buvo išmokytas elgetauti bei vartoti alkoholį. Dėl jo vidinio uždaro, kyla psichologinės problemos bei triukšmai namuose. Dabar jau antrus metus Antanas lanko paraparijos namuose veikiančią dienos užimtumo grupę, kuri suteikia jam gyvenimo prasmę, draugus, tikėjimo patirtį, darbą ir jis gerokai pasikeitė, tačiau namo, į mažą, nykų ir vienišą kambarėlį jam sugrįžti vis

sunku. Tik įsigijus sodybą, tėvas kreipėsi į mus, prašydamas priimti jo sūnų. Sutikome priimti, bet dar reikia palaukti, kol išsirengsime. Antano mama, po kelių insultų ir infarkto paralyžiota, gulė namie, su pagalba kiek paeina, virtuvės ir buitinių darbų praktiškai negali dirbti, turi sklerozę, sunkiai dėsto mintis ir gaudosi realybėje. Tėvas turi prostąją bei pirmo laipsnio vėžį, yra silpnos sveikatos ir pats vienas turi rūpintis visa šeima. Vyresnioji dukra turi priklausomybę nuo alkoholio ir jau metai išvykusi dirbti į Airiją, mat dėl savo ligos ir draugų neigiamos įtakos Lietuvoje nuolat praradavo darbus.

Tai tik viena istorija, o panašias galima papasakoti vos ne apie kiekvieną asmenį. Todėl mes matome didelę prasmę bendruomenės gyvenimo namų, kuriuose šie žmonės išgyventų Dievo meilę, su kuria jie buvo pradėti ir atsiųsti į gyvenimą.

Taigi dėl to ir rašome, prašydami pagalbos tokių namų įrengimui, pagaliau reikalinga išgyti tokius paprastus buitinius dalykus — kaip baldus, viryklę, skalbimo mašiną, šaldytuvą ir panašiai. Negana to, dar reikėtų gražinti skolą, kurią pasiėmė sodybos įsigijimui.

Darbu nebijome, rašome projektus, mėginame įvairias akcijas, kviečiame įjungti mūsų paraparijiečius ir taip pat visų juk maloniai prašome paremti, kad tokia svajonė kuo greičiau taptų realybe.

Inesa Vaitkūnaitė ir Ričardas Lygnugaris

Pal. J. Matulaičio socialinis centras
Neigaliųjų integracijos padalinys „Atvira bendruomenė“, J. Matulaičio a. 3, 2056 Vilnius, tel. 246-1772, fax 246-1770, el. paštas

Matulaitis.stotele@takas.lt
www.lcn/matulaitis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktore — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.
El-pastas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
raistine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

„Draugo“ skelbimų skyrius

1-773-585-9500

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos — chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd, St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuvams sutvarkys dantis už pėrimą kainą.
Sustatymui kalbės anglškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

APTARTI JAUNIMO LYTINIO UGDYMO KLAUSIMAI

Gegužės 13 d. kardinolas A. J. Bačkis, akademines visuomenės, atsakingų institucijų bei suinteresuotų savo vaikų lytinio ugdymo tėvų atstovai Vilniaus miesto savivaldybėje su Vilniaus meru A. Zuoku aptarė Jungtinių Tautų siūlomą ir kai kuriuose Lietuvos miestuose (Vilniuje, Druskininkuose, Alytaus bei Kauno raj. ir kt.) jau pradėjamą įgyvendinti vaikų ir paauglių lytinio švietimo programą „Jaunimui palankios paslaugos Lietuvoje“. Šis projektas susilaukė daugybės kritinių pastabų.

Susitikimo metu buvo prieita prie bendros nuomonės, kad projektas „Jaunimui palankios paslaugos Lietuvoje“ netaikei pailginti mokyklose. Pasak pasitarimo dalyvių, šio projekto teiginiai, neva vaikai nuo 10 m. turi teisę į konfidencialumą apie savo lytinį santykių ar galimo nėštumo nutraukimą, patys gali prisiimti atsakomybę dėl savo lytinio gyvenimo, nesusię su doriniu jaunimo ugdymu. Pasitarime dalyvavę psichologijos ir edukologijos specialistai atkreipė dėmesį, kad šioje programoje daugiausia kalbama apie kontracepcijos priemones, galimo nėštumo išvengimą, fiziologinius ypatumus, taigi labiau atspindi „saugaus sekso“ propagavimą, žalingas nesubrendusių žmonių psichinei ir fizinei sveikatai.

Vilniaus meras A. Zuokas priėmė sprendimą sustabdyti šios programos diegimą Vilniaus miesto mokyklose. „Negali būti vykdoma tokia programa, kurioje dešimtmečių vaikui ir dvidešimt perkopusiam jaunuoliui taikomi vienodi lytinio ugdymo principai. Lytiškumas — tik dalis asmenybės, todėl pirmiausia jaunimui reikia diegti laiko patikrintas vertybes, į šį procesą būtina įtraukti tėvus“, — sakė meras.

Pasak kardinolo A. J. Bačkio, projektas „Jaunimui palankios paslaugos Lietuvoje“ nesuderinamas su tradicine šeimoms samprata bei LR teisės aktais, apibrėžiančiais tėvų teises ir pareigas. Šį projektą kardinolas apibūdino kaip netinkamą lytinio švietimo pavyzdį.

Buvo nuspręsta mokyklose taikyti švietimo ir mokslo ministerijos parengtą lytinio ugdymo programą, kurioje, kaip pabrėžė ir Vilniaus meras A. Zuokas, pirmiausia kalbama apie meilę, atsakomybę bei pagarbą savo šeimai.

BŽ, 2004, Nr. 10

ŠVENTAJA PASKELBTA SAVO VAIKO GYVYBĖ IŠSAUGOJUSI MOTINA

Gegužės 16 d. popiežius Jonas Paulius II paskelbė šešis naujus šventuosius. Įskaitant naujus šventuosius, Jono Pauliaus II šventaisiais paskelbtų vyrų ir moterų skaičius išaugo iki 483.

Į altoriaus garbę iškelta italų gydytoja Gianna Beretta Molla (1922-1962) mirė pagimdžiusi ketvirtą vaiką, nes atsisakė daryti abortą. Per šv. Mišias šv. Petro aikštėje popiežius Jonas Paulius II sakė, jog ji, turėjusi rinktis savo ar savo vaiko gyvenimą, pasirinko išsaugoti vaiko gyvybę. Jos ketvirtuoju nėštumu metu jai buvo nustatytas gimdos vėžys, kurį pašalinti būtų įmanoma tik sykiu padarant abortą. Per pamokslą popiežius sakė, jog šis „kraštutinė auka“, rodo, jog įgyvendina save tik tie, kurie išdrįsta visiškai save atiduoti. Naująją šventąją dabartinę epochą jis pateikė kaip „tyro, skausmą ir vaisingo santuokinės meilės grožio“ pavyzdį.

BŽ

Atoveikis į klaidatikystę

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Pranašas Mozė pirštu parodė į dangų, išminčius Saliamonas — į galvą, Jėzus Kristus — į širdį, žemiškojo rojus kūrėjas Marksas — į pilvą, psichanalitikas Freud — į tarpukojį, fizikas Einšteinas, pakelęs pirštą nerodė, bet išėjo, kad viskas — reliatyvu. Visi jie buvo žydai. Kas gi nutiko, kodėl tauta, davusi pasaulio kultūrai ir civilizacijai daug pamatinių dalykų, turėjo patirti tautinį genocidą?

Iškilus lietuvių rašytojas Jonas Mikėlinas ne kartą savo straipsniuose klausė: „Kada kodėl pavirs todėl?“, skatino iš esmės aiškintis žydų genocido priežastis, siekti, kad šis reiškinys niekada nepasikartotų. Tačiau kažkodėl niekas nebando aiškintis, viešai diskutuoti, todėl susidaro įspūdis, kad tikrąją genocido priežastį norima nuslepti. Ir panašu, kad vien kalbindami, reikalaujanti atsiprašyti bei atgailauti, priežastį slepia, aiškintis vengia kai kurie žydų veikėjai. Todėl kyla įtarimas, kad būti amžinai nuskriaustam yra naudinga. Taigi aiškintis reikia.

Jei čia pateiktos kai kurios mintys pasirodytų klaidingos ar nepilnaitos, sulaukęs kitokio aiškinimo, būsiu dėkingas, nes būsiu nors kiek prisidėjęs prie rašytojo keliamo klausimo kodėl visko nagrinėjimo.

Kai susipašė vaikai, o tėvui reikia surasti peštytinių kaltininkų, vaikai įvardija peštytinių pradinių. Ir ne be pagrindo: pirmiau buvo veiksmas, o paskui — atoveikis — gal nelygiavertis, gal perdetas, tačiau išprovokuotas.

Visuomenės gyvenime galioja daugelis gamtos arba mechanikos dėsnių, tik poveikio kiekybinė išraiška gali būti nelygiavertė. Antai trečiasis Newtono dėsnis, atoveikis prilyginantis veiksmui, visuomenės gyvenime tinka tiek, kad jis patvirtina esant atoveikį tik, kai būna veiksmas. Tačiau atoveikis gali būti gerokai didesnis už veiksmą (kaip tose vaikų peštytynėse — pirmasis antrąjį krepštelį, antrasis pirmajam nosį sukrūvino, o trečiasis antrąjį sumušė). Visuomenės gyvenime galioja ir inercijos dėsnis: išjudinti ramybės būsenoje esančią visuomenę ar sustabdyti visuomeninį judėjimą gali tik pašalinės jėgos. Vergų sukilimai, maištai, revoliucijos laikytini atoveikiais ir valdancijų priespauda, ir žmogiškosios prielaidos nevykdytą. Tačiau būna ir tokių sukrėtimų, kuriuos sukelia ne materialūs poveikiai, o dvasios idėjos, klaidatikystė.

Iš Senojo Testamento sužinome apie baudžiantį Dievą pirštą, kuris yra atoveikis, ir Dievo valios nevykdymą, žmogaus klaidatikystę. Po pirmosios nuodėmės Dievas išvarė Adamą ir Ievą iš Rojaus — džiugaus sodo, už Babelio bokšto iki dangaus statybą sumaišė žmonių kalbas, atsiuntė bausmes už stabų garbinimą, Dievo įsakymų nevykdymą. Per Mozė Dievas išėjo į Izraelitų. Jeigu nebusite paklusnūs, išlaikysiu jus tarp pagonių ir jūsų žemė

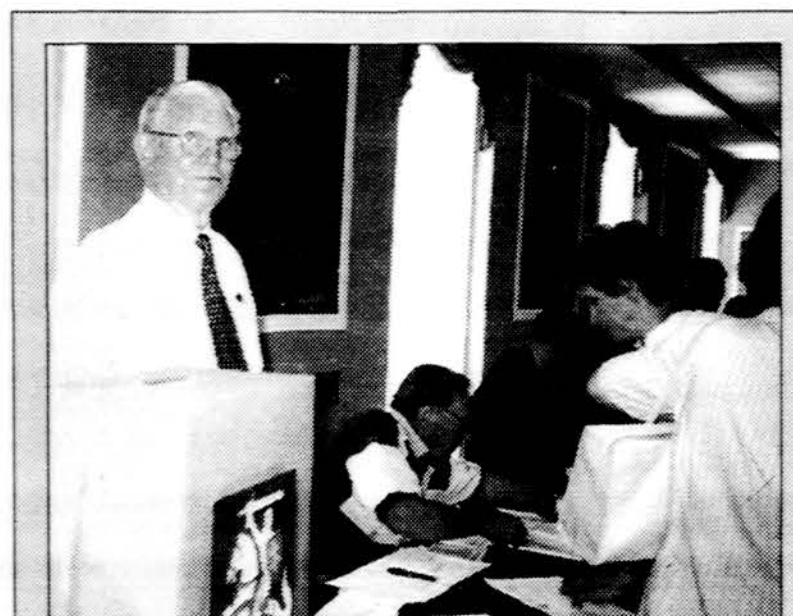
bus dykra“ (3 Moz. 26, 27, 33). Tačiau Izraelitai nepaisė išpėjimų, ir 722 metais prieš Kristų Asirijos karalius Salmanasaras paverė visą šalį. Dar ne kartą pranašų deka Izraelitai buvo atsigavę, ne kartą atkrito į klaidatikystę, ne kartą turėjo patirti Dievo baudžiantį pirštą ir Jo gailėstingumą. Pranašo Izaijo (747-695 m. prieš Kristų) išpranašautas mesijas gimė prieš du tūkstančius metų, tačiau išrinktoji tauta Jo nepripažino. Mesijo žydai tebelaukia...

Troškimas, motyvus, prisiminimus, nuslopintus ir išstumtus į pasąmonę ir pačiai asmenybei nesuvokiant darančius poveikį jos elgesiui, psichanalitika vadina kompleksu. Jau paminėtas Marksas buvo netikintis žydas, tačiau judaizmas, Senasis Testamentas, be abejonės, jam buvo pažįstami, o iš jo elgesio, iš jo mokslo patikimai galima tvirtinti, kad jis nebuvo laisvas nuo išrinktos tautos bei mesianizmo kompleksų. Jis savo ekonominiu mokslu pasiūvė idėgti komunistinio rojaus žemėje „religiją“. Išrinktąją tautą paskelbęs proletariata, paniekinęs ir pasmerkęs visus tikėjimus, pats vaidino mesiją, ragino vadovautis komunistine ideologija, garbinti jos statusą.

Nepripažinusi Kristaus — Mesijo, nes Jis neatėjo kurti ir nesukūrė rojaus žemėje, žydų tauta pasiliko belaukiančia mesijo, kuris sukurtytų rojų žemėje. Labai panašu, kad paviršutiniško tikėjimo arba netikintų žydų dalis, mesianistinio ir išrinktosios tautos kompleksų vedama, naujuoju mesiju laikė Marksą. Marksui tapus judaizmo „reformatoriumi“, komunistinio — rojaus žemėje — idėjos tėvu, naujos sektos, naikinantis žmogaus dvasią ir laikantis aukščiausią vertybę buiti, šalininkų radosi visuose kraštuose. Sektai virtus platiu judėjimu, vardan „šviesios komunizmo ateities“, primityviai mąstyse naujos marksistinės idėjos buvo lengvai suvokiamos, patrauklios. Nors savo ideologijos marksistai religiją nelaikė, tačiau ji turėjo aiškių religijos požymių: buvo nevykusiai kopijuojamos ir pamėgdžijamos charizminės apeigos, garbinami gyvi ir mirę marksistinės ideologijos stabai. Sovietų Sąjungoje Krikštą ir Sutvirtinimą pakeitė įrašymų ir pionierių ir komjaunuolių, dvasininkų — komunistų partijos sekretorių, išpažintys (savikritika) buvo atliekamos „kolektyvui“, partiniam biurui ar čekistams. Vėlykas ir Kalėdas pakeitė gegužės 1-osios ir spalio perverstos „šventės“. Buvo apeigos, „giesmės“ ir „maldos“ (status ir partija šlovinančios dainos, eilėraščių, šventinių šūkių), „procesijos“ (demonstracijos) su vėliavomis ir stabų portretais. Kadangi ta stabmeldystė buvo valstybinė, jai tarnavo spauda, radijas, televizija, teatras, kinas, socrealistinis menas ir toliau pat literatūra.

Palankiausia dirva savo naujai religijai Marksas matė išvystyto kapitalizmo šalyje Vokietijoje, kuri jau buvo patyrusi sėkmingą krikščioniškąją reformą.

Palankiausia dirva savo naujai religijai Marksas matė išvystyto kapitalizmo šalyje Vokietijoje, kuri jau buvo patyrusi sėkmingą krikščioniškąją reformą.

Lietuvos prezidento rinkimų pirmojo rato balsavimai Pasaulio lietuvių centre Lemont, IL. Prie balsavimo dėžės balsavimo eiga stebi Bronius Siliūnas.

Indrės Tūjūnienės nuotr.

Šis atviras siekis sulaukė tokio atoveikio, kad ne tik pats komunistinės ideologijos tėvas buvo išvytas iš Vokietijos, bet ir visi žydai sulaukė kraupios tragedijos. Atėjus Hitleriui į valdžią, nacionalsocializmo ideologija taip pat paskelbė vokiečius išrinktąją tautą, išskirtinę arijų rase, siekė besąlygiškos viršenybės virš kitų, todėl atoveikis į komunistinę ideologiją buvo itin stiprus, tapo žydų genocido priežastimi ir pradžia.

Priešingai, nei planavo marksistai, gaudrus politinių intrigu kurpėjo Lenino dėka, Markso mokslas per 1917 metų perversmą rado terpe labiausiai atsilikusioje, neišvystyto kapitalizmo šalyje — Rusijoje. Tai, kad pirmojoje Lenino vyriausybėje 80 procentų liaudies komisarų buvo žydai, rodo, jog, atitrukę nuo savo tautos kamieno, atitrukę nuo tikrojo tikėjimo, itikeitę Marksu-mesiju, tie žydai metėsi į klaidatikystę. Visos kitos religijos buvo paniekintos, pavadintos opijumi liaudžiai, jų vietą užėmė buldozerinis ateizmas ir marksistinė ideologija. Rusijoje ir vėliau SSRS itin nuožmiai buvo niekinama ir naikinama Bažnyčia, dvasininkija, laisvinama erdvė naujai religijai — marksistinei ideologijai. Buvo, žinoma, uždarinėjamos ir sinagogos, tačiau tuo pat metu netoli Maskvos centro buvo įsteigti dvi „košernios“ — švarios pagal žydų tikybos įsakymus gyvulių ir paukščių mautui apdoroti įmonės (pilvui pirmenybė).

Šalyse, kur komunistų partijos veikla buvo uždrausta, ji veikė pogrindyje. Lietuvoje toks pogrindis nebuvo gausus ir jame nebuvo daug žydų, tačiau jiems paskirtas vadovavimas ir itin aktyvus vaidmuo. Butų tarsi ir neteislinga pabrėžti tautybę komunistinėje veikloje, tačiau, ieškant atsakymo į klausimą kodėl, tautybės veiksnys dėl anksčiau paminėtų priežasčių išskyla ir reikšmingą vietą, nes su juo buvo susijusi ir ydinga marksistinė ideologija, nuožmus ateizmas, smurtinis susidorojimas su kitamaniais.

Kai Vokietijoje antisemitiniai išpuoliai įsisiautė, o Lietuvą okupavo SSRS, daugelis žydų okupantus sutiko ypą palankiai, jiems talkininkavo, aktyviai veikė represinėse struktūrose, nes juos laikė sergetojais nuo fašistinio pavojaus. Tardomi, kankinami, tremiami ir žudomi lietuviai matė ir savus komunistų talkininkus, tačiau jei savuose matė tik komunistines pažiūras, tai žyduose — jų pažiūrų loppį.

Prasidėjus vokiškajai okupacijai, kai sovietai buvo išvaryti, daugelis žmonių, patyrusių tėvas buvo išvytas iš Vokietijos, okupantus sutiko kaip išvaduojuos. Radosi lietuviai, kurie, keršto vedami, kolaboravo su okupantais, dalyvavo žydų žudynėse. Tačiau tai nebuvo Lietuvos valstybės veiksmas, nes valstybingumas buvo prarastas, ir tai nebuvo tautos atstovų veiksmas, nes tokiems veiksmams tauta jų neigaliojo. Tuo pat metu krikščioniškų pažiūrų žmonės, kurių buvo žymiai daugiau nei kolaborantų, gelbėjo žydus, smerkė smurto veiksmus.

Kai Rusijai, vaizdžiai tariant, buvo „nusukta galva ir išplešta siela“, tokie aukštesnio intelekto ir nesulūgdytos dorovės žydai, kaip Aleksandras Ginsburgas, Ernestas Neizvestnas, Aleksandras Galicis, Anatolijus Ščeranskis, Eitanas Finkelšteinas, Jelena Boner ir daugelis kitų, suvokdami, kad Marksas nebuvo mesijas, o komunistinio rojaus — utopija, pirmieji Sovietų Sąjungoje pradėjo disidentinį judėjimą, daugelis jų tapo aktyviais kovotojais.

Taigi J. Mikėlinsko keliamas klausimas „kodėl“ yra pamatuotas, ir, ypač zurofų, vyzentalių ir oficialių Izraelio valstybės atstovų kaltinimų lietuvių tautai akivaizdoje, išlieka aktualus, vertėja ideologijos ištakas į klaidatikystę, pakėlusią „aukso verslį“ altorių garbę, ir tą kuną ir dvasią žudančią komunistinį veiksmą ir į tautinį genocidą, nelygiavertį, žiaurų, tačiau atoveikį.

Prisiminus pradžioje vaizdumui pateiktas vaikų peštytynes, galima teigti, kad tas pirmojo vaiko krepštelėjimas ir išprovokavo peštytynes, per kurias nukentėjo visi vaikai. Markso komunistinis „krepštelėjimas“ ne tik sukėlė atoveikį, pasireiškusi tautiniu genocidu. Komunistinės ideologijos pagrindu vykdytas nuožmiausias įvairių tautų genocidas nusinėse per šimtą milijonų gyvybių, buvo dvasiškai luošinamas ir fiziškai žudomas išsios tautos, jis neaplenkė ir SSRS gyvenusių žydų.

Nedera kaltinti žydų tautos dėl pasklidusios klaidatikystės, tačiau kai kuriems tos tautos veikėjams, reikalaujantiems atsiprašymų, atgailos, Lietuvai skelbiantiems esant žydšaudžių tauta, vertėtų giliau susimąstyti, objektyviau vertinti įvykius, pripažinti savo tautiečių klaidas ir kaltes, klaidatikystę, sukelusią pasaulinio masto tragediją, ir atsiprašyti. Lietuva jau ne kartą dėl savo tautiečių klaidų ir kaltių atsiprašė.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Ar lietuvių tauta yra naivi?

Buvusio prez. Rolando Pakso apkalta ir nušalinimo procesas gerokai sujaukė dar labai glėžną demokratijos sampratą lietuvių tautoje. Pradėjus išviesėti R. Pakso nusikalstamajai veiklai ir valstybės Konstitucijos pažeidimams, daug lietuvių rūpinosi, kaip į tas painiavas Prezidentūroje pažiūrės užsienis, juo labiau, kad artinosi svarbus jo sprendimai Lietuvos atžvilgiu. Tačiau užsienio sostinėse įvykiai Lietuvoje, susieti su prezidento apkalta ir jo nušalinimu, kaip tik susilaukė pritarimo ir teigiamo įvertinimo. Deja, kita vaizdą matome pačioje lietuvių tautoje. Ji tvirtai laikosi, išsikibusi asmenis, teisingai apkaltinti ir iš pareigų nušalinti, skvernų, tebetiki, kad jis yra samokslu auka, kad visi kalti, tik jis vienas — ne.

O gausios Lietuvos partijos, nors dauguma sutarė, kad prezidentas kaltas ir turi būti nušalintas, nors gerai žinojo, kad, pagal Konstitucijos nustatytą terminą, turi įvykti nauji prezidento rinkimai, visi negalėjo atsisakyti savo partinių ambicijų ir kiekviena būtinai turėjo pasiūlyti savo kandidatą, nepaisant, kad nei partija, nei kandidatas nesitiekė laimėti.

Daugelis dabar kaltina ir buvusį prez. Valdą Adamkų, kad jis ryžosi vėl kandidatuoti. Sakoma, kad V. Adamkus „susikaldė balsus ir dėl to į antrąjį ratą pateko Kazimiera Prunskienė“. Bet tą patį galima sakyti ir apie Č. Juršną, ir apie V. Blinkėvičų, ir iš dalies apie P. Auštrevičų. Už gyventojų neapsisprendimą ir aršią rinkiminę propagandą, kurią ir viešai, ir užkulisiuose varo Lietuvai žalingos jėgos, kaltinti kandidatuojančius yra nelogiška. Dabar liko tik du pasirinkimai: Adamkus arba Prunskienė.

Vienas asmuo pasiūlė tokią „priešrinkiminę mįslę“: kas didžiausi Lietuvos prieši — okupantai ar kolaborantai? Apie tai verta rimtai pagalvoti, prieš atiduodant savo balsą antrajame rinkimų rate.

V. Adamkaus veikla ir Prezidentūroje, ir prieš išrenkant prezidentu, yra visiems gerai žinoma, nes ir jo rėmėjai, o ypač prieši, pasistengė kiekvieną darbo ar asmenybės niuansą išviesinti. Ar jam reikėjo, ar nereikėjo kandida-

tuoti, čia jau nėra esminis dalykas. Bet V. Adamkus turi laimėti rinkimus ir kaip tik dėl to, kad ir Lietuva, ir užsienio sostinės jį pažįsta, nors už Lietuvos sienų jis yra labiau gerbiamas ir vertinamas, kaip savojė tėvynėje. O kaip su K. Prunskiene? Ar mes ją pažįstame? Turbūt nelabai, tad verta priminti kelis jos biografijos brožuos.

Danutė-Kazimiera Stankevičiūtė (Stankevičiūtė) Prunskienė, nuo 1960 m. studijuodama Vilniaus universiteto Pramonės ekonomikos fakultete, jau buvo informatorė (juk žinome, ką tas „titulas“ reiškia). 1965-1989 m., dirbdama pedagoginiam Vilniaus universitete docente (1978), ekonomikos mokslų daktare (1986) buvo aktyvi informatorė, teikianti žinias apie studentus, dėsytuosius ir jų pažiūras tuometinei LTSR valdžiai. 1980-1995 m. buvo TSKP, LKP, LDDP narė. Išsiųsta dirbti tariamą mokslinį darbą į Vengriją, bendradarbiavo su Vokietijos Štazi tarnyba. 1986-1989 m. Lietuvos žemės ūkio ekonomikos instituto direktoriaus pavaduotoja, Liaudies ūkio vadovaujančių darbuotojų ir specialistų kvalifikacijos kėlimo instituto rektorė ypatingiems KGB ir Štazi pavedimams.

Lietuvai atkurus nepriklausomybę, 1992 m. LR Aukščiausiosios Tarybos — Atkuriamojo Seimo komisija Sovietų Sąjungos KGB veiklai tirti užvedė bylą bendradarbiavimo su KGB fakto patvirtinimui. Aukščiausiasis teismas komisijos išvadą patvirtino. Sovietinių laikų teisėjai ir LR generaliniai prokurorai tebedando pateisinti Prunskienės aktyvią KGB veiklą.

Tai tik labai mažas brukštelėjimas, piešiant kandidatės į Lietuvos prezidento vietą K. Prunskienės portretą. Galima būtų pakalbėti apie jos veiklą, esant Lietuvos premjere, bet tuomet iškiltų dar nemažai „neskaidrumų“. Jau vien tai, kad ją taip tvirtai remia Pakšas, šį tą pasako.

Laikas lietuviams atsibusti iš apatijos ir gausiai dalyvauti rinkimuose. Kviečiame užsienio lietuvius skambinti ir tėvynę savo artimiesiems ir pažįstamiems, raginti juos balsuoti ir atiduoti balsą už asmenį, kuris nesusies Lietuvos ateities su skaudžia praeitimi.

ŠIS TAS APIE POPIEŽIUS

ALEKSAS VITKUS

Nr.13

Kitam popiežiui, Pijui XII (1939-1958), panašiai kaip ir Benediktui XV, teko nelaimė jau po kelių mėnesių po išrinkimo, matyti pasaulį, ipuliant į dar kitą (II) pasaulinį karą. Nors karo jis nesustabdė, bet aiškiai pasisakė už tautų, mažų ir didelių, teisę gyventi ir būti nepriklausomomis. Neporėdams įsitiinti Hitlerį prieš katalikus, jis pasirinko tylėjimo diplomatiją dėl nacių vedamo žydo „Final solution“. Todėl kai kurių yra smerkiamas, kaip nepakankamai energingai kovojęs prieš holokaustą. Nepaisant kai kurių žydų ir katalikų, tvirtinimų, kad Pijus XII buvo antisemitas, istoriniai faktai to nerodo. Deja, ir Romą užėmus sąjungininkams, popiežius niekada per kitus 14 metų nepasisakė viešai prieš holokaustą. Todėl šiandien kai kas vadina moraliniu bailiu. Po karo jis ekskomunikavo katalikus, kurie sąmoningai ėjo su komunizmo doktrina. Pijus XII tapo gal labiausiai žinomas dėl paskelbimo Marijos su kūnu paėmimo ir dangų dogmos. Neuzmiršo jis nei Lietuvos reikalų, visą laiką pripažindamas visas Lietuvos atstovo prie Šv. Sosto suvereninių valstybių teises. Jo globoje 1945 m. Romoje pradėjo veikti lietuvių Šv. Kazimiero kolegija.

Pijus XII sunkiai sirgo jau nuo 1954 metų, bet vis dar stengėsi dirbti, sakyti kalbas, skelbti šventaisiais ir bausti jam nepatinkamus dvasininkus. Ilgainiui visi pradėjo laukti jo mirties, o jis pats atsidavė griežtos vokiečių vienuolės, vardu Pascalina Lehnert globai. Netruko, kol visoje Romoje buvo kalbama, kad Vatikano tvarko toji „Virgo Potens“ (Nekalta galinga mergaitė), dar kitaip vadinama ir „La Papessa“. Panašiai kaip Amerika buvo valdžiusi sunkiai susirgusio prezidento Woodrow Wilson žmona.

Mirtis atėjo 1958.10.09, ir tuojau buvo sušaukta konklava (conclave, nuo žodžių con ir clave, arba „su raktu“). Po kelių savaitių, ir tik po 11-o balsavimo iš Sistoos koplyčios kamino pasirodė balti dūmai. Naujuoju popiežiumi buvo išrinktas kardinolas Angelo Roncalli, 77 metų amžiaus, kuris savo melodingu balsu tuojau sušuko „Vocabor Johannes“ (Vadinisius Jonu). Netrukus paaiškėjo, kad jis norėjo savo mylimojo tėvo vardo.

Jei grįztume į Pijaus IX laikus ir jo pasitraukimą iš pasaulinės galybės į Vatikano „kalinio“ stovį, neatrodytų, jog bus kada nors popiežius, kuris mokėtų vel grįžti ir pamilti

pasaulį bei Bažnyčią, taip kaip po beveik 80 metų tai sugebėjo atlikti Jonas XXIII (1958-1963). Naujajį popiežių aiškiai buvo paveikę jo XIX amžiaus pirmtako popiežiaus Leono XIII mąstymai. Juk jis tuomet atidarė Vatikano archyvus, sakydamas, jog „Bažnyčia nebijo teisybės“. Leonas XIII buvo pirmas popiežius, kuris apie protestantus ir ortodoksus kalbėjo kaip apie „atskilusius brolius“, o ne kaip apie eretikus ar schizmatikus.

Jonas XXIII — Vatikano II autorius

Leonas XIII mirė 1903 m., kai busimasis popiežius Jonas XXIII buvo tik 21 metų amžiaus, jau gerokai paveiktas ne tik Leono XIII filosofijos, bet ir tipingos neturtingų tėvų šeimos gyvenimo būdo. Tuo metu, gal ir šiandien, italai gyvenimo dvišlyp gyvenimą. Jie laikėsi oficialių, popiežių nustatytų, religijos formų ir tuo pačiu gyvenimo pamaldų, sakramentinių, dosnų, šiltų, tačiau ir malonumų ieškančių gyvenimą. Meldėsi savo gausiems šventiesiems, bet ir nebijojo kartais apieiti Bažnyčios įsakymus. Gal italu masių požiūrį į gyvenimą geriausiai apibūdintų Puccini operos Tosca herojė Floria savo arįjoje:

Vissi d'arte, vissi d'amore,
Non feci mai male ed anima viva!
Gyvenau menui, gyvenau meilei,
Ir niekad neužgavau gyvos sielos!

Tokioje atmosferoje užaugo ir Angelo Roncalli, busimasis popiežius. Jau būdamas seminaristas, jis turėjo atlikti karinę prievolę, kur pamatė, suprato, nors ir nepateisino, jauno vyro kario gyvenimo audras. Savo pirmuosius kunigystės metus jis praleido Pijaus X sudarytoje nepasitikimo ir „modernizmo“ baimės fone. Kunigui Angelo teko girdėti, kaip Pijus X, kovodamas prieš modernizmą, sakydavo, jog „švelnumas tinka tik kvailiams, ir, jei kovoti, tai tik kumštėmis“, ir pan. Tapęs jaunu Bergamo vyskupijos seminarijos profesoriumi, Angelo dėstė Bažnyčios istoriją ir ten susilaukė Romos (Pijaus X) neuztarnautų priekaištų. Netruko, kad ji beveik galėjo išmesti iš kunigystės luomo.

Karui prasidėjus, Angelo buvo vėl pašauktas į kariuomenę, šį kartą kaip sanitaras ir karo ligoninės kapelionas, kūr išliko iki karo pabaigos. Po karo jis matė visoje Europoje didžiulę suirutę, komunizmo ir fašizmo gimimą jo paties tėviškoje.

Būs daugiau

MUZIKA ŠVENTĖ

Gegužės 9 d. šv. Kazimiero jubiliejinį metų progą Rokiškėje surengta chorinės muzikos šventė „Laiko žingsniai“, kuri prasidėjo Šv. Mato bažnyčioje. 8 ir 12 val. šv. Mišiose giedojo Rokiškio kultūros rūmų mišrus choras „Sietynas“ ir Šv. Mato

bažnyčios vokalė grupė, vargonavo L. Janionis. 10 val. giedojo jungtinis Rokiškio muzikos mokyklos choras ir mokytojų ansamblis, Romuvos, J. Tubelio gimnazijų, Čiobiškio pagrindinės mokyklos mergaičių ansamblių ir Jekabpilio muzikos

mokyklos (Latvija) choras (vad. M. Sudra). Vargonavo L. Janionis ir Z. Malcienė.

Po pietų Rokiškio kultūros rūmuose vyko konferencija tema „Chorinė ir vokalė muzika Lietuvos kultūrinėje situacijoje“. Pranešėjai — Rėda Kazlauskienė, Alfonsas Vildziūnas ir viešnia iš Latvijos Leona Paunina. Pasibaigus konferencijai buvo tęsiamas šventinis koncertas, prie jau minėtų chorų prisijungė Brėžų kultūros centro mišrus choras „Agluona“ ir Klaipėdos muzikos centro mišrus choras „Aukuras“. B2

Pirmasis Lietuvos kariuomenės kapelionas

Enciklopedijoje apie kapelionus (lot. *capellanus*, iš *capella* — koplyčia) rašoma, kad tai dvasininkai, kuriems pavesta koplyčių priežiūra, ipareigojant rūpintis dvasiniais reikalais tų asmenų, kurie turi teisę ja naudotis. Tai gali būti pavieniai asmenys, jų grupės, bendruomenės. Todėl yra įvairių titulų kapelionai: karaliaus rūmų ar pilies, kardinolų ar vyskupų, vienuolynų, ligoninių, kalėjimų, kariuomenių, universitetų, kolegijų, mokyklų ir t.t.

Gausiausiai kapelionų yra kariuomenėse. Jie aprūpina karių bei jų šeimų dvasinius reikalus taikos ir karo metu. Valstybėje, kurioje yra keletas ir daugiau karinių kapelionų, paskiriamas atskiras viršininkas — viršaus kapelionas arba generalinis kariuomenės vikaras (Ispanijoje). Anglijos kariuomenės kapelionų atžvilgiu vyriausią galią turi Westminster arkivyskupas. Yra šokių tokių ypatumų ir kitose pasaulio valstybėse.

Senovės Lietuvoje karo kapelionai, pagal išlikusius istorinius duomenis, atsirado Vytauto Didžiojo laikais, nes prieš Žalgirio ir kiti kautynės ar po jų, jau buvo aukojamos Mišios ir sakomi pamokslai. Kariuomenės kapelionai karių tarpe buvo labai gerbiami, laikomi pirma pareigybe po kariuomenės etmono ar savo dalies vado. Žygyje kariuomenės

Kun. Juozas Meškauskas.

kapelionai jodavo šalia etmono ar vado. Jiems kariai patikėdavo visas savo paslaptis, pareikšdavo savo paskutinę valią mirties atveju ir kt.

Nepriklausomoje Lietuvoje pirmieji karo kapelionai atsirado, kuriantis lietuviškiems karių daliniams 1917 metais rusų kariuomenės Rumunijoje IV armijoje. Pirmuoju lietuvių karių ir Lietuvos kariuomenės kapelionu laikomas kanauninkas Juozas Meškauskas. Be jo pirmaisiais kariuomenės kapelionais buvo kunigai P. Garbus, V. Balandis, Ramanauskas, J. Jaskevičius, J. Vyšniauskas, B. Bumšas, V. Abraitis, Valaitis, J. Mališauskas, P. Kryžanauskas, A. Vaitiekūnas ir kt. Vy-

riausiais Lietuvos kariuomenės kapelionais buvo kunigai: A. Palubinskas, V. Mironas ir kanauninkas A. Sabaliauskas (Žalia Rūta). Daugelis jų pasižymėjo Nepriklausomybės kovose bei aktyvia veikla Lietuvos kariuomenėje, todėl buvo apdovanoti Vyčio Kryžiais bei kitais kariniais apdovanojimais.

Balandžio 19 dieną sukako 115 metų, kai Panevėžyje gimė busimasis lietuviškų dalinių kapelionas rusų kariuomenėje, pabėgėlių ir karo belaisvių kapelionas, pirmasis Lietuvos kariuomenės kapelionas Juozas Meškauskas. Mokesi Mintaujos ir Panevėžio gimnazijoje, kurią baigė 1909 metais.

1913 m. baigė Žemaičių kunigų seminariją Kaune, vėliau studijavo Peterburgo dvasinėje akademijoje. 1914 m. birželio 13 d. įšventintas kunigu, 1917 m. baigė akademią teologijos magistro laipsniu.

1917 m. paskirtas į Taliną (Estiją), kur ėjo pabėgėlių ir karo belaisvių kapeliono pareigas. Vėliau kapeliono pareigas ėjo Rumunijoje rusų kariuomenės IV armijoje. Čia 1917 m. organizavo lietuvių karių dalinius, buvo IV armijos lietuviškų dalinių komiteto pirmininku ir kapelionu, todėl J. Meškauskas laikomas pirmuoju lietuvių karių ir Lietuvos kariuomenės kapelionu. Bolševikams likvidavus lietuviškus karinius dalinius, J. Meškauskas turėjo pasitraukti iš kapeliono pareigų ir išvykti į Odesą. Ten jis padėjo lietuviškam komitetui grąžinti pabėgėlius į Lietuvą.

1918 m. spalio 31 d. pats grįžo į Lietuvą ir, apsigyvenęs Panevėžyje, organizavo Lietuvos kariuomenės savanorių, padėjo karininkui J. Variakojui

įsteigti Panevėžio srities apsaugos būrį (vėliau Panevėžio batalionas, — 4-as pestininkų Karaliaus Mindaugo pulkas). 1919 m. sausio mėn. paskirtas Kauno kunigų seminarijos profesoriumi ir dvasios tėvu.

1922 m. rugsėjo 4 d. paskiriamas dirbti Lietuvos universitete, Teologijos-filosofijos fakultete. Nuo 1926 m. rugsėjo 1 d. Dogmatinės teologijos katedros lektorius. 1928 m. lapkričio 21 d. iki sovietinės okupacijos — šios katedros docentas. Dėstė krikščioniškąją archeologiją, asketiką, pastoralinę mediciną, liturgiką, orientalinę teologiją ir kt. Be to, Kauno metropolijos kurijoje buvo sinodinių teisėjų ir religinių knygų cenzoriumi. 1940 m. pakeltas kanauninku.

Lietuvą okupavus vokiečiams, nuo 1941 m. spalio 7 d. — Kauno karo komendantūros dalinių vyriausiasis kapelionas. Nuo 1942 m. vasario 12 d. Kauno Irgulos bažnyčios rektorius ir Lietuvos savisaugos dalinių vyriausiasis kapelionas. 1944 m. vasarą paskirtas į Austriją, vėliau gyveno Vokietijoje, Kempeno lietuvių pabėgėlių stovykloje. 1949 m. išvyko į JAV, kur kunigavo lietuvių Apreiškimo parapijoje, vėliau Šv. Jurgio parapijoje Brooklyn, NY, teko kunigauti ir italų parapijoje. Buvo lietuvių krikščionių demokratų partijos centro komiteto narys, Lietuvos skautams remti draugijos vicepirmininkas, bendradarbiavo katalikiškoje laikraščioje ir žurnaluose.

Kanauninkas Juozas Meškauskas mirė 1957 m. ir buvo palaidotas Brooklyn Šv. Jono kapinėse.

Paruošė
Stasys Ignatavičius

„BAŽNYČIOS KRONIKOS“ FONDO APDOVANOJIMAI ŽURNALISTAMS

Gegužės 23 d. Katalikų Bažnyčia minėjo 38-ąją Pasaulinę visuomenės komunikavimo dieną. Šia proga gegužės 21 d. Kauno kurijoje arkivyskupas Sigitas Tamkevičius surengė spaudos konferenciją, kurios metu glaudiai pristatė šiai dienai skirtą popiežiaus Jono Pauliaus II laišką, keliems žiniasklaidos atstovams įteikė „Bažnyčios kronikos“ fondo apdovanojimus už krikščioniškųjų vertybių puoselėjimą per komunikavimo priemones. Be to, ganytojas Kauno žurnalistas supažindino su Lietuvos Vyskupų konferencijos plenarinio posėdžio, vykusio gegužės 22 d., Vilniuje, nutarimais.

Pristatydamas popiežiaus laišką, šiemet skirtą temai „Medijos šeimoje: pavojus ir turtas“, arkiv. S. Tamkevičius sakė, jog ši tema labai aktuali ir mums, lietuviams. Žiniasklaida suteikia tikrai puikią tarpusavio komunikacijos galimybę, o Lietuvoje, ja ypač pasitikiama. Kartu tai įpareigoja labai atsakingai naudotis masinio komunikavimo priemonėmis, kad jos tarnautų asmenims ugdyti, tiesiai bei geriau puoselėti žmonių bendrystei stiprinti. Arkivyskupas, cituodamas popiežiaus, pabrėžė, jog už tai atsakingi tiek komunikavimo priemonių vadovai, tiek ir patys tėvai, kurių pareiga surasti išmintingą būdą, kaip žiniasklaidą naudotis šeimoje.

Po to arkivyskupas S. Tamkevičius „Bažnyčios kronikos“ fondo vardu apdovanojo keletą žurnalistų. Ganytojo teigimu, „šiais fondo apdovanojimais siekiama paskatinti žiniasklaidos darbuotojus savo darbu prisidėti prie gero skleidimo bei Evangelijos vertybių puoselėjimo. Tai, jog pasirenkame tik kelis, paprastai vieną katalikiškosios, antrą — pasaulietinės žiniasklaidos atstovą, dar nereiškia, kad nėra ir kitų vertybių pripažinimo bei padėkos. Greičiau priešingai, tai, kad jau septyni metai atsiranda vis naujų

žmonių, tikrai vertų būti žurnalistikos pavyzdžių kolegoms, rodo, jog turime kuo pasidžiaugti, nes yra puikių žurnalistų, o Bažnyčia pastebi kiekvieno nuoširdų indėlį į šį labai svarbų visuomenės komunikavimo darbą.“

Šį sykį arkivyskupas apdovanojo Tomą Vilucką, kuris, nepaisydamas fizinės negalios, daug rašo įvairiems šalies leidiniams: „Katalikų pasauliui“, „Bažnyčios žinioms“, Lietuvos neigaliųjų draugijos laikraščiu „Bicilystė“ bei regioninei spaudoje, o pastaruosiu metu intensyviai bendradarbiauja internetiniame dienraštyje, „bernardinai.lt“. Ganytojas dėkojo jam „už nuoseklų Bažnyčios mokymo perteikimą katalikiškoje spaudoje, už kūrybišką Evangelijos vertybių sklaidą specialiojoje bei elektroninėje žiniasklaidoje“, o svarbiausia — „už kasdien asmeninio gyvenimo patvirtinimą, rekolekcinio veikimo plėtojimą autentišką meilės liudijimą, kurio dėka komunikavimas įgyja tikrąją krikščioniškosios bendrystės kokybę“. T. Viluckas taip pat yra vienas iš Telsių vyskupijos rekolekcinio veikimo organizacijos iniciatorių bei vadovų.

Antrąjį šių metų „Bažnyčios kronikos“ fondo apdovanojimą arkivyskupas S. Tamkevičius įteikė žurnalistei Daliai Jazukevičiutei, dėkodamas jai „už ilgametį nekonformistinį žurnalistikos darbą, ypač už pastaraisiais metais Lietuvoje itin aktualiai nuskambėjusiu bioetikos kontrolės akcija, įsivaizduojant „Veidas“ paskelbtus jos straipsnius, puoselėjant žmogiskąjį orumą bei pilietinę atsakomybę“. Be to, ganytojas padėkojo žurnalistei ir už šiuolaikinio žmogaus dvasinio alkio įžvalgų apmąstymą, kūrybišką krikščioniškųjų vertybių perteikimą ir Bažnyčios vaidmens nūdienos gyvenime atskleidimą.

Bažnyčios žinios, 2004 m., Nr. 10

NORI AKTYVIAU PRISIDĖTI PRIE VISUOMENĖS FORMAVIMO

Latvijos katalikai nori aktyviau prisidėti prie visuomenės formavimo. Toks yra balandžio pabaigoje surengtos pirmosios Latvijos „Katalikų dienos“ rezultatas. Latvijos katalikai nusprendė įsteigti Šei-

mos klausimų tarybą, vėliau kiekvienoje vyskupijoje — šeimos centrą. Rygos arkivyskupas kardinolas Janis Pujatsas pagyrė pasauliečių iniciatyvą labiau negu iki šiol įsitraukti į Bažnyčios veiklą. Jis patikino testą dialogą su pasauliečiais.

Apštališkasis nuncijus Baltijos šalims arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbirgenas atkreipė dėmesį, kad kuriant krikščioniškomis vertybėmis besivadovaujančią visuomenę pasauliečiams tenka pagrindinis vaidmuo. Jėgavos vyskupas Antonas Jutsas pabrėžė, jog Latvija naujojoje Europoje norėtų būti ne tik gavėja, bet ir davėja. Jo akimis, pavyzdys Eu-

ropai galėtų būti ekumeninė veikla Latvijoje. Padedama politikų, kuriems svarbios krikščioniškosios vertybės, Latvija turėtų plėtoti krikščioniškos valstybės linkme. „Katalikų dienos“ dalyviai pagėdavo intensyvesnio Bažnyčios ir valstybės dialogo, kunigų ir pasauliečių bendradarbiavimo. Bendradarbiaujant pasauliečiams ir dvasininkams, būtina naujai pervertinti katechetinį darbą. Dingstį tam teikia tai, kad nuo rudens valstybinėse mokyklose bus siūlomos tikybos pamokos. Tam reikia atitinkamai parengtų, krikščioniškas nuostatas puoselėjančių pedagogų.

BŽ

Mūsų daržai ir darželiai

Paruošė Žaliąnykštis

ŠILKMEDŽIAI

Vasarą, vaikščiodami parke (net gatvė), kartais matome po medžių prikritusių daug tamsių ar šviesesnių, pailgų, kiek įvairių panašių „uogų“. Jas „barstantis“ medis nelabai aukštas, paprastai, kiek karpytai lapais, tankia laja. Uogomis gardžiuojasi daug paukščių, voverių...

Tai baltasis šilkm medis, angl. „White mulberry“, lot. *Morus alba*, priklauso Moraceae šeimai. Kilęs iš Mazosios Azijos — dažniau iš Kinijos, Japonijos ir jau nuo senovės auginamas Europoje. Manoma, kad Viduržemio jūros pakrantes šis šilkm medis pasiekęs jau 12 šimtmečio pradžioje, drauge su jo lapais mintančiais šilkmerviais. Tai šių kirminėlių, gaminančių švelniusius „šilko siūlus“, pagrindinis maistas. Italijoje, kaip, žinoma, ir Kinijoje, viduramžiais buvo išvystyta plati šilko pramonė, tad didžiausi žemės plotai buvo užsodinti šilkm medžiais.

Šių medžių uogos yra valgomos, saldžios, net ir neprinokusios. Medis dauginamas sėklomis ir ugliais, dažniausiai skiepais.

Šiame krašte auga ir juodasis šilkm medis, angl. „Black mulberry“, lot. *Morus nigra*. Jo uogos tamsiai mėlynos (labai dažo), tik visiškai prinokusios yra saldžios. Iš uogų gaminamos įvairios uogienės. Lapai daug kietesnis, pats medis atsparus šalčiui, auga net iki 1.000 m (3.500 ft.) aukštumoje. Lapai netinka šilkmervų mitybai.

DAUG LAPŲ, MAŽAI ŽIEDŲ

Klausimas. Man labai patinka nasturtės. Pernai pasisėjau darželyje, gražiai sudygo, bet žiedų beveik nesulaukiau. Lapai buvo labai vešlus, žali, kaip ir turi būti. Ką daryti, kad nasturtės žydėtų? Kai lankiausi Kalifornijoje, mačiau ant smėlio pakrantių žydincias nasturtės — ten ir žemė prasta, ir drėgmės nedaug, o žydi. Aš jas gražiai prižiūrėjau, bet nežydėjo.

Atsakymas. Nasturtės kai kuriose Lietuvos vietose (ypač Suvalkijoje) vadinamos „hužareliais“ arba tiesiog „užareliais“, nes žiedas turi „pentinę“, kaip husaras...

Angl. „Nasturtium“, lot. *Tropaeolum majus*. Augalas kilęs iš

Pietų Amerikos — Peru, ir į Europą atvežtas apie 1686 m. Pavadinimas kilęs iš graikų kalbos žodžio *tropalon* — trofėjas, nes jos gamtininkui Linnaeus priminė skydus, tuometinių karių naudotus mušiuose, o raudonos ar geltonos spalvos žiedai — jų krauju nudažytus šalmus...

Nasturtis šeimoje yra apie 80 rūšių. Geriausiai mums pažįstama didžioji nasturtė, plačiai auginama Lietuvoje, o taip pat Amerikoje. Žiedai ir lapai vartojami ir maistui — dedami į salotas. Vartojamos ir marinuotos nasturtės sėklos. Visas augalas turi aštrų, bet malonų, kvapą, kiek karstelėjusį skonį. Ryskių spalvų dideli žiedai privilioja bites, drugelius, net kolibrius (hummingbirds). Dauginamos sėklomis, sėjant pavasarį tiesiai darželin. Tinka vazonams balkonuose, loveliams palangėse nes nasturtės turi besidriekiančius stiebus.

Dabar mėginsime atsakyti į Jūsų klausimą, kodėl gerai prižiūrimos nasturtės nedaug žydėjo. Greičiausiai dėl to, kad buvo per gerai prižiūrimos! Nasturtės mėgsta lengvą dirvą, daug saulės, ne per daug vandens. Todėl, kaip sakėte, jos gerai auga smėlėtose pakraujuose Kalifornijoje. Tad nasturtę neturėkite, į žemę berkite smėlio priemaišos, duokite joms pacia saulėčiausia vietą savo darželyje. Beje, nasturtės mėgstamos ir įvairūs vikšrai, ir amarai, tad atkreipkite dėmesį, jeigu jų gražioje, skydo formos lapuose

atsiras skylių, o visi stiebeliai bus padengti „amary armija“.

MĖLYNŽIEDĖS

Klausimas: Pas mane darželyje atsirado gražiais mėlynais žiedais žydintys gėlių, kurių tikrai nesėjau ir nesodinau. Net neįsivaizduoju, kaip galėjo atsirasti. Jos, atrodo, daigiametės, labai vislios, baigia visą žemę užimti, bet taip gražiai žydi, kad galima rauti. Ar galėtų Žaliąnykštis ką apie jas parašyti? Įdeu vieną sudziointą žiedą ir lapo gabalą.

Atsakymas. Visuomet stengiamės atsakyti į mūsų skaitytojų klausimus, bet patariame nesiųsti Žaliąnykščių augalų — džiointų ar nedziointų. Jūsų atsiųstas žiedas ir lapo dalis priklauso „Spiderwort“ augalui, lot. *Tradescantia virginiana*. Tai rytinių Šiaurės Amerikos valstijų augalas, 17 šimt. pradžioje parvežtas ir į Europą. Gaila, bet Žaliąnykštis nežino jo lietuviško pavadinimo. Jeigu kas skaitytojų žinotų, labai prašome pranešti.

Kaip minėjote, tai labai vislus augalas. Iš esmės — laukinis. Į darželį galėjo patekti su pirktą žeme arba iš daržininko pirktomis gėlėmis. Priklauso *Commelinaceae* šeimai. Aukštas, stovus, tvirtais stiebais ir siaurais, ilgais lapais (kaip žolė). Žiedai skaisčiai mėlyni, auga kekėmis, atsidaro ryte ir popiet paprastai „užsimerkia“. Žydi ilgai, išaugina daug smulkių sėklų, ku-

rias pats „pasėja“. Šaknys išlieka per žiemą ir pavasarį vėl išaugina stiebus.

Žiedas turi tris žiedlapius su ryškiais geltonais kuokeliais. Teko matyti ir violetiniais žiedais žydincius. (Tikėsite, ar ne, šių „gėlių“ jau galima pirkti pas daržininkus, ir ne tik mėlynais, bet ir šviesiai rausvais žiedais.) Sakoma, kad augalas greitai reaguoją, jeigu aplinkoje atsiranda radioaktyvių medžiagų — žiedai pakeičia spalvą iš mėlynų į ryškiai violetinius arba net rausvus. Tačiau šių kalbų tikrumu neteko įsitikinti (tikėjimės, kad niekam neteks).

Jeigu „spiderwort“ jums patinka, palikite darželyje, bet neleiskite išsiplisti. Kai tik baigia žydėti, nedelsiant nupjaukite augalo viršūnę. Arba dar geriau — nukirpkite visą augalą iki žemės. Jis netrukus vėl atžels ir vėl žydės. Palikite augti tik ten, kur norite, neleiskite užimti viso darželio, nes augalai yra stambūs ir užgožia kitus. Jeigu nenukirpsite, jie per vasarą barksos lysvėse ir bus labai nepatrauklus, o paskui išbarsys sėklas. „Spiderwort“ yra beveik kaip piktžolės, tik gerai, kad jų sėklos neturi sparnelių ar pūkių ir vėjas jų neišnešioja.

ISNUOMOJA Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$600-\$640; 2 mieg. — \$680-\$720. Tel. 630-910-0644, Jana.	SIŪLO DARBA CNA and COMPANIONS We are looking for experienced caregivers (minimum of 2 years with an agency in home health care) willing to work as live-ins or on weekends. Part-time and full-time positions available. Driver's license and available car help. Must speak English and have work authorization paper. Call 312-739-9144.
VACATION IN KENNEBUNK, MAINE! Franciscan Guest House Near Monastery, Beach & Shops Call: 207-967-4865 www.franciscanguesthouse.com	PASLAUGOS STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS Agents Frank Zapolis (versle 49 metai) Off. Mgr. Aukse S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginia Smukaitienė kalba lietuviškai. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805 Tel. 708-424-8654, 773-581-8654
ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas Marquette Parke naujesniam name. \$550. Apšildymas įtrauktas į kainą. Tel. 773-737-0835	Prie Kedzie Ave. ir 66 St. išnuomojamas 1 mieg., 3 kambarių butas su šildymu ir oro vėsinimu. Kaina \$420. Tel. 708-425-7160; 708-275-2070 (mob.).
SIUNTINIUS, PINIGUS, AUTOMOBILIUS SIŪSKITE PER ATLANTIC Express Corp. YRA GALIMYBĖ UŽSISAKYTI KONTEINERĮ SIUNČIAME AIR CARGO IR LAIVU LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ IŠSIUNČIAME KIEKVIENĄ SAVAITĘ. PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAI RANKAS. 1-800-775-SEND Mūsų atstovai: Bravo Coffee and deli 238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300 KATYNA corp. 338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766 2719 W. 71st St. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919 8801 78th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680	

„Draugo“ lietuviukai

Redaktorė Vitalija Pulokienė
2004 m. birželio 22 d., antradienis (Nr.74), 5 psl.

Lietuvos kurortai

Dar įpusėjus mokslo metams tėveliai pradeda galvoti – kur važiuoti atostogauti vasarą? Vieniems patinka ramus poilsis prie ežerų, kitiems sausakimšis paplūdimiai prie Baltijos jūros... Vieta, kur važiuojame poilsiauti, vadinama – **kurortu**.

Kurortus galima skirstyti į dvi grupes. **Gydomieji** – Druskininkai, Birštonas, Likėnai, kur yra gydomojo vandens ir purvo.

Kiti kurortai **poilsiniai, vasarvietės** – tai Palanga, Šventoji, Nida, Juodkrantė, Preila, Kulautuva, Anykščiai.

Palanga turi abiejų kurortų savybių. Čia galima pasigdyti

sanatorijose ir puikiai pailsėti maudantis Baltijos jūroje, kvėpuojant tyru ir gaiviu oru su ozono ir jūros druskos dalelėmis, vaikstant smėlėta pakrante ar pušynais.

Palangos kopos prie Baltijos jūros.

Kaip vasarvietė Palanga pradėjo garsėti XIX a. pradžioje. Palangoje yra puikus botanikos parkas, kurį suprojektavo prancūzų architektas E. Andre. Parke auga daug retų medžių. Jau

me stovi grafų Tiškevičių rūmai, kuriuose įkurtas Gintaro muziejus. Vasaros vakarais rūmų terasoje vyksta muzikiniai koncertai. Parke yra Birutės kalnas su restauruota koplytele.

Juodkrantė – Neringos miesto dalis, žvejų gyvenvietė prie Kuršių marių. Tai viena iš seniausių pamario gyvenviečių, čia nuo 1862 m. žmonės kasė gintarą. Dabar Juodkrantė – graži, moderni poilsio vieta su Raganų kalnu.

Nida – taip pat Neringos miesto dalis, administracinis centras. Čia yra pačios aukščiausios kopos, labai graži gamta. Nidoje stovi vokiečių rašyto-

Druskininkai.

jo Tomo Mano namelis – kultūros centras.

Druskininkai – mineralinių vandenų kurortas prie

Nemuno su daugybe sanatorių, gydyklų. Druskininkuose gyveno dailininkas kompozitorius Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Yra miško muziejus.

Birštonas – mineralinių vandenų ir purvo vinių kurortas, įsteigtas 1854 metais.

Likėnai taip pat garsėja gydomoju purvu bei vandeniu, jų vandeniu gydyta jau nuo 1587 metais.

Žemė yra viena

Ar žinojote, vaikai, kad žmonijos atsiradimo pradžioje žmonių būta 20 kartų daugiau nei dabar.

...kad žemėje gyvena virš šešių milijardų žmonių, daugiausia kilusių iš Azijos, Afrikos, Europos, Lotynų Amerikos ir Karibų, Šiaurės Amerikos, Okeanijos ir Australijos.

...kad daugiausia žmonių kalba mandarinų–kinų kalba, po to seka anglų, hindų ir urdų, ispanų, rusų ir arabų.

...kad tikėjimas arba religija yra įvairi ir viena. Mokslininkai teigia, kad žmogui, norinčiam susirasti bet kurią pasaulį, reikia keturių žmonių tarpininkavimo. Daugiausia pasaulyje yra krikščionių, toliau žmonių, neišpažįstančių jokios religijos ir ateistų, islamo, induistų, budistų ir kitų.

...kad mėgstamiausios sporto šakos pasaulyje yra: futbolas, kovinis sportas, kriketas, žolės riedulys ir krepšinis.

JAV Lituanistinės mokyklos užbaigė mokslo metus

Tęsinys iš Nr. 73.

Tadas Mikuckis, Indrė Vyšniauskaitė, Gintarė Kerežytė, Daina Bandziulytė, L.A. Šv. Kazimiero m., Kaja Kijauskaitė, Livija Raulinaitytė, Jūlytė Totoraitytė, Miglė Staniškytė, Šv. Kazimiero m. Cleveland, Mikutė Kalesinskaitė Bostono m., Mikas Giedraitis, Vilija Mikėška, Žiburio m., Kamilė Petraitytė, Bern. Brazdžionio m.

Jaunieji kūrėjai konkurso komisijoms atsiuntė 270 piešinių ir 174 rašinius. Rašinius įvertino Violeta Razgaitytė (Philadelphia), Antanas Dundzila (Juno Beach), Asta Pakuckienė, Aldona Kudirkienė, Angelė Raulinaitytė, Irena Raulinaitytė, Vida Radvenienė, Gailė Radvenytė – Hay-udden (Los Angeles). Visi ra-

šinių vertintojai yra buvę JAV lituanistinių, Punsko lietuviškų mokyklų mokytojai. Piešinių įvertinimo komisijų nariai buvo: Jina Leškienė, Valė Ruzgienė, Karilė Baltrušaitytė, Aura Baltrušaitytė, Birutė Miliron (Los Angeles) ir Angelė Budreikienė (San Diego). Švietimo taryba nuoširdžiai dėkoja vertintojams už jų nuosirdų darbą ir paaukotą laiką. Ačiū visiems konkursų dalyviams už jų darbštumą, ačiū jų mokytojams ir tėveliams už paskatinimą.

Piniginės premijos buvo skirtos iš specialaus a.a. gerb. prelato Juozo Prunskio fondo (Lietuvių fondo globoje) ir JAV LB Švietimo tarybos.

JAV LB Švietimo taryba

Kaklaraiščiai ir jų atsiradimas

Ar kada nors pagalvojote, vaikučiai, kodėl tėveliai dėvi kaklaraiščius?

Pasirodo, kaklaraištis yra svarbi kostiumo detalė jau maždaug 100 metų! Tai yra ir viena populiariausių dovanų, kurią įteikiame tėveliams Tėvelio dienos proga.

Amerikiečiai paskaityti, jei suguldytume visus kaklaraiščius, nupirktus Tėvelio dienai į vieną eilę, tai jie nutiestų kelią

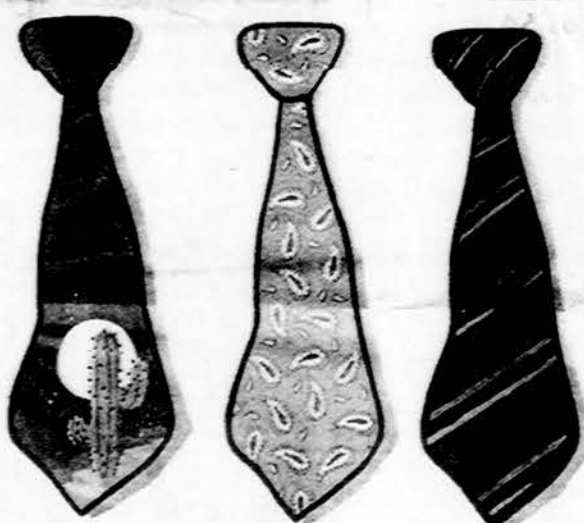
nuo New Yorko iki Romos!

Pasiklausykite kaklaraiščių atsiradimo istorijos. 1924 m. amerikietis Jesse Langsdorf išrado ir užpatentavo kaklaraiščių gamybos technologiją. Langsdorf išrado, kad pasukus medžiagą 45 laipsnių kampą ir nukirpus skersai, kaklaraiščio galas, vadinamas „the aprons“ kabės tiesiai, o medžiaga nesiraitys ir nesisuks. Langsdorf dar kai ką patobulino ir tasi kaklaraiščio

modelis naudojamas iki šių dienų.

Kaklaraiščiai, vaikai, kaip ir kiti drabužiai labai keitėsi priklausomai nuo madų. Pavyzdžiui 1950 m. jie buvo plonysiai, o 1970 metų pradžioje atrodė solidūs ir labai platus, beveik 5 inčų pločio. Vienais metais jie būdavo ilgi, o kitais metais jau visai trumpučiai. Žinoma, jie visuomet būdavo derinami prie pagrindinio drabužio – kostiumo ir baltinių. Na o ką jau ir bekalbėti apie spalvas. Yra klasišiniai kaklaraiščiai, tačiau yra ir labai spalvingi, turintys savo kilmę. Pavyzdžiui kairėje pusėje yra kaklaraištis su paveikslėliu (dabar visai nebe-madingas), vidurinis – Indijos produktas su spalvotais lapeliais, o štai trečiasis, dešinėje, juodos spalvos su įstrižom linijom simbolizuoja I Pasaulinį karą, dar vadinamas „The Royal Tank Corp Tie“.

Taigi, vaikučiai, dovanodami tėveliams kaklaraištį, pasakokite trumpai ir apie jo atsiradimą.

Dviratukas

Dviratukas gatvę žvilga,
Sukas eiklūs ratus,
O per dieną, tokią ilgą,
Darbo turi batų.

Net sušilęs Augis mina,
Prakaitas tik laša.
Kur – į parką, ar į kiną
Dviratis jį neša.

Ir į parką, ir į kiną
Ir kitur – suspėja!
Skrenda Augio dviratukas
Daug greičiau už vėją.

Vasara

Gatvę žaidžiam
vienmarškiniai,
Be hepurų – karštieji!
Neišstipsim, ne vaškiniai,
Mus gaivina barščiai.

Pušku – pušku ežerėly,
Supa, neša bangos.
– Kur ta mano meškerėlė,
Lydekaitė rangos!

Vasarėlę pirkton kvietem,
Ji gera – atejo.
Obuoliukais ir avietem
Mus vaišint pradejo.

Jonas Minelga

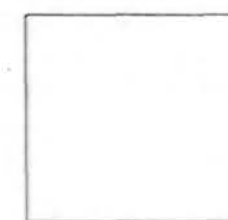
Nykštukų mokyklėlė

KUR KATYTĖ KOJĄ
KELIA?
KĄ? IR VĖL JI UODŽIA
PELĘ?
KUR KATYTĖ GAUDYS
JĄ?
KLĖTYJE?
KAMBARYJE?

KATĖ

Suskaiciuokite ir langelyje
įrašykite, kiek eileraštyje
yra raidelių K.

Prirašykite pilną eilutę K.

K

Nuspalvinkite paveikslėlius su žodžiais, prasidedančiais raidele K. Nupieškite ką nors patys su K.

KIŠKIS

Nuspalvinkite raidele K.

Indiana Beach poilsia vieta – vieta, kur ne tik vaikai, bet ir suaugę mielai leidžia laiką.

Ką įdomaus ši poilsia vieta žada šiemet?

Ši nuostabi vieta įsikurusi prie Shafer ežero, Indianoje. Apsilankę galėsite paplaukioti paplūdimyje, pasimėgauti vandens parku, aplankyti muziejus ir pasivažinėti „linksmiesiais kalneliais“.

Poilsia vietoje galima apsisistoti ir ilgesniam laikui. Puikus namelis šeimai arba automobiliui – namai siūlo savo paslaugas.

Visą dieną Indiana Beach siūlo galybės pramogų – plaukimą laivu, vandens dviračiais ir vandens motociklais; žaidimų aikštelės su supynėmis ir „Velnio ratu“.

Jau norite ten nuvykti?

Adresas:

Indiana Beach on Lake
Shafer
5224 E. Indiana Beach Rd,
Monticello, Indiana 47960.
www.indianabeach.com

XII-toji Tautinių Šokių Šventė ir Pokyliai

Susipažinimo Vakarai, liepos 2 d. 8 v.v., Navy Pier, Chicago, IL
Šokių Šventė, liepos 3d. 2 val p.p., Allstate Arena, Rosemont, IL
Pokylis, liepos 3 d. 7:30 v.v. Hyatt Regency O'Hare, Rosemont, IL

bilietus galima įsigyti:

Lietuvėlė
5741 S. Harlem Ave.
Chicago, IL 60637
773-788-1362

Pasaulio Lietuvių Centras
14911 127th St., Lemont, IL
Sekmadieniais,
nuo 9:00 v.r. iki 12:00

Seklyčia
2711 W 71st Street
Chicago, IL 60629
773-476-2655

Bilietus galima užsisakyti paštu. Užsakymo formos <http://www.javlb.org/ssvente04> tel 312-375-2095 • fax 312-341-9396 • e-mail audrone@att.net

VETUSTA PRIŠMANTIENĖ

Mano bičiulė mokytoja pensininkė. Akvilė mėgsta juoktis. Gal todėl ir nesensta. Ji sako: – Jei tavo vargšė širdį užgulė liūdnumas, – per daug nesikrimsk. Tikėk, tuoj bus ir tokių valandelių, kad iš juoko net ašara brauksis! Ką jau ką Dievas teisingai padalijo, – tai jūmorą, ne pagal amžių, ne pagal „blatą“, o visiems atseikėjo, kad užtektų iki grąbo lentos. Ne veltui skaniai pasijuokė žmonės sako: „Suėmė toks juokas, kad nors mirk!“ Na, o jei ta dovana ne kiekvienas moka pasinaudoti, – čia jau jo reikalas. Honore de Balzakas yra pasakęs, kad žmogus turi proto tiek, kiek jis supranta jūmorą. Savo mokiniams liepdavau atspėti: koks juokas yra pats skaniausias. Deja, neatspėdavau. „Mokytoja, pasakykite!“ – galiausiai prašydavo jie. Ir aš atsakydavau, jog skaniausias juokas, kai juokiesi pats iš savęs.

Atrodo, jog šiuo požiūriu Akvilės Dievas tikrai nenu-skrandė. Neseniai ji užėjo pas mane iš ryto... apsipliusi juoko ašaromis. Linksmumas moteriškę buvo tiek užvaldęs, kad net žodžio negalėjo ištarti, tik, mojuodama rankom, šiaip taip išlemdo:

– Išvirk kavos! Tau humoreskai temą atnešiau...

Klausiausi, klausiausi bičiulės pasakojimo ir vis nesu-pratau, kur ta juoko priežastis. Viskas man atrodė normaliai. Štai, ką ji pasakojo:

– Kaip žinai, anksti likau našlė. Netikėk, jei kas tau tvirtins, jog pagyvenęs žmogus ne-svajuoja apie kasdienybės pajai-rinimą, kokią nors netikėtai atsiradusią draugystę. Ir man atrodė, kad apie nieką nesvajuoju. Bet pasirodė – ne!

Paskutinėmis savaitėmis vėl prisiminiau kažkada, gal prieš 40 metų kolegės pasakytus teisingus žodžius, kai mus, jaunas mokytojas, senos pedagogės kolektyve mėgindavo „patraukti per dantį“. Girdi, – jaunos, leng-vabudės, kvatoklės, flirtinin-kės! Tai kolegė Dana kartą ir išrėžė: „Bepigu būti rimtai, kai niekas nepristoja!“

Bene taip dabar atsitiko ir su mano rimtumu...

Ir galvoti neatėjo, kad gali susikurti „romanas“, seniams bevedžijant šunis! Jau kuris laikas, bevedžiodama savo tak-siuką, vis užmesdavau akį į ne-zinia iš kur atsiradusį, gana ele-gantišką, gal kiek už mane vy-resnį vyriškį, vedžijantį baltą kudlių. „Toks mandagus, kaip ir ne mūsšis!“ – pagalvojau, kai jau pirmą rytą, prasilenkdamas pievos take, jis pasilabino. Juk mūsų seniai, jei nepažįstami (nors ir kaimynai) pradulins sprandus nuėrė, nesusukriu-kės! O čia antrą sykį sutikęs jau nusišypsojo, o trečią – prakalbino. Pasirodo, atspė-jau: prieš porą metų iš Amerikos tėvynės sugrįžęs patriotas!

Na, susipažinom. Kalbos netruko, nes paaiškėjo – irgi pedagogas pensininkas. Dar ir dabar dėsto anglų kalbą, dirb-damas pavaduojančiu mokyto-ju.

Prisipažinsiu, – jis man pradėjo patikti. Ypač žavėjo labai graži jo šypsena. Kai su-blizgėdavo ne pagal amžių balti jo dantys, ji būdavo tiesiog... ke-rinti! Su pavydu galvojau: o juk mano „kapliai“ daug prastes-ni... Aptrupėjo „begrąžiant“ mokinius 30 metų! Jis, matyt, geresnis už mane, mažiau nerbinosi, pyko.

Sužinojau apie mane dau-giau, vieną dieną žavingasis džentelmenas paklausė, ar

Kerinti šypsena

negalėtume susitikti be šunų. – Kodėl gi ne! – atsakiau. – Užteiktų, pavaišinsiu kava.

Mačiau – apsidžiaugė, nes vėl blykstelėjo kerinti šypsena.

Užėjo šeštadienio pavakare. Atnešė gražią puokštę gelii, dė-želę saldinių. Aš vėl pagalvo-jau: koks mūsšis, ko gero, bū-tų kokios „kvietinės“ atsitem-pės, kad pats išklaukintų. O šis gal iš viso nepratęs prie alko-holio? Svarstiau, kaip čia ji man dabar vaišinti, kad neišsišok-čiau.

Pasėdėjom prie kavutės, svečias daugiau papasakojo apie save. Gyvenęs irgi vienas. Žmona mirusi, vaikai pasilikę Amerikoje, o ji labai traukė gim-tinėlį, svajojęs čia numirti. Nu-sipirkęs erdvę butą, įsikūręs, bet vis vien vienas esą liūdo-na. Kurį laiką uoliai lankė gim-i-nės, pamatė, kad iš „kapitalisto“

daugiau nieko neišpeš, liovėsi slenkščius mynė.

Žodis po žodio, svečias ėmė lenkti kalbą prie to, kad aš jam labai patinkanti, kad galėtume rimtai draugauti, o jei sutar-tume, tai gal ir kartu susieiti.

Pajutau, kad jo kalba mane jau domina. O kodėl gi ne? Toks gražus, elegantiškas vyras, su tokiu ir žmonėse nebūtų gėda pasirodyti. Tai ne mūsų gir-tuoliai! Nors... ką gali žinoti (vėl pabudo atsargumas)? Se-niai turi daugiau gudrumo (kad ir aš patį) už jaunus!

Staiga prisiminiau: juk ma-ne mamaitė visuomet moke: „Nori pažinti vyrą, – pasistenk, kad jis išgertų, o po to stebėk, ant kurio „smegenų mazgų“ jam išpuolys!“

– Išgerkime, – sakau, – pažintiniai sutvirtinti!

Augustas pripylė, pakilojo taurė ir paprašė ledo. Kai jis krovė jį į mūsų taures, aš pa-

plaukiau ant pykčio mazgo. Na, nuo tokio visi išlankstys. Nors ir kaip toks save beteisintų, – nepatikėk. Jis to mazgo pats nevaldo. Kitą kartą vėl bus tas pats. Trečiam „laipsniai“ tuoj užlieja miego mazgą. Toks irgi neblogai. Reikės – pasizadinsi. Ketvirtam užplaukia...gal ir ne ant vieno mazgo: ji apima meilės aistra. Tokio saugo-kis!

Ne visus tuos mamaitės iš-vardintus „mazgus“ beprisimi-niau. Tačiau nusprendžiau: pa-žiūrėsiu, ant kokio „laipsnio“ užtekės šitas? Žodžiu, atliksiu mokslinį tyrimą.

Upo pagauta, aš ištraukiau butelį šampano.

– Išgerkime, – sakau, – pažintiniai sutvirtinti!

Augustas pripylė, pakilojo taurė ir paprašė ledo. Kai jis krovė jį į mūsų taures, aš pa-

galvojau: „Pripratę jie ten birz-galą gerti! Ilgokai truks, kol pa-sieks mano laukiamą padėtį. Bet nieko, – nutariau. – Aš savo pasieksiu. Jei reikės – dar turiu konjako“.

Išgėrėme šampaną. Kaip šeimininkė, jam vis stengiausi i-pilti daugiau. Apšilę nuėjome į virtuvę, jau visai draugiškai išsitraukėme iš šaldytuvo stip-resnės užkandos. Jis ir nepaste-bėjo, kai ant staliuko atsirado placios konjako taurės. „Šito jam turėtų užtekti, nes ledo nepraso“, – pagalvojau.

Ir užteko. Mano „jaunikis“ pradėjo angliškai dainuoti, pa-kvietė šokti. Na, mat užplaukė ant linksmumo mazgo. Tai gerai, – pagalvojau.

Augustas man patiko, ne-paisant to, kad išėjęs jau prie-te-moje, kažkaip šleivai deliojo atsipalaidavusias kojas. Pasi-darė net gaila, nepatogu: nu-girdžiau žmogų! Tai visai ne-pedagogiška!

Rytojus ankstyvą rytą prie durų sučiškė skambutis. Už-simetusi chalata, pasiziūrėjau pro „akelę“. Kažkoks susitaršus-iais žilais plaukais senis. „Vėl koks latras paklydo, anksti pra-dedančio „dirbti“ pilstuko per-pardavinėjimo bobutės „krome-lio“ beieškodamas!“ – pagalvo-jau.

– Dink nuo durų! – pasa-kiau piktai, neatidarydama.

Senis kažką švebeldžio ir nesitraukė.

– Iškviesiu policiją! – pagrasinau.

– Sirdelė, kodėl tu taip!? – gailiai sukniukė už durų; bal-sas pasirodė lyg girdėtas.

Nepatikliai pravėriau duris. Už jų stovėjo kažkoks susivelęs senis, vilkintis vakarykštį Au-gusto kostiumą. „O Viešpatie! Tai ji vakar valkotos nurengė, apiplėšė! Gal užmuše? I kokią bėdą žmogų įstūmiau su tais sa-

vo smegenų mazgų tyrinėji-mais!“

Staiga išsiviepe burna ir aš šiaip taip suvokiau, ką tas sub-jektas čia vėpė:

– Ar aš šį lytą, išeidamas nepalikau pas tave dantų?

– Ko?..

– Na, nelandu dantų. Sa-kau, gal plie lovos ant spin-telės?..

– Prie kokios lovos?! Kokie dantys?

Staiga bedantė išsiviepe „kerincia šypsena“:

– Juk tau jie neileikalingi. Tavo il taip glazus...

– Nieko tu pas mane nepa-likai! – išrėkiau, staiga su-vokusi, – Kur nakvojai, ten ir ieškok!

Skambiai užtrenkiau duris ir, pasiekusi virtuvę, sutrikusi klestelėjau ant kėdės. O po ke-lių atoslūgio minučių pradėjau kvatotis: „Na, mamaite, bandy-mas pavyko: kad užplaukė tai užplaukė! Tokio mazgo tikrai neįtariau esant!“

Kvatojomes be saiko abi, kai Akvilė, pirštais ištempusi „žaptus“, mėgino man pavaiz-duoti, kaip atrodė ta rytmetinė „kerinti šypsena“.

Paskui ji staiga surimėjo: – Bet iš tikrųjų, tai kur jis nakvojė ir kur paliko tą savo „šypseną“? Žmogų į tokia bėdą įtraukiau!

Ir vėl prapliupo juoku.

– Skaniausias juokas – tai juokas iš savęs! – braukdama isteriškas ašaras, prisiminė Akvilė. – Juk ir mano dantys tik apatiniai tikri, o viršutiniai – visi dirbtiniai. Reikės atsi-prašyti Augusto, padėti surasti jo dantis ir tėti draugystę.

Paskutinę mintį Akvilė iš-klojo visai be šypsenos, ku rim-čiausiai. Matyt po vakarykščių išgertuvių „laipsniai“ jai tik šiandien užplaukė ant „ge-raširdiškumo mazgo“.

PASAULIO LIETUVIS ANTANAS POŠKA

ANATOLIJUS LAPINSKAS

Nors nuo mūsų žymaus keliautojo, aukščiausio lygmens intelektualo arba, kaip dabar sakytume – pasaulio lietuvi, Antano Poškos šimtmečio jubiliejaus jau praėjo metai, tačiau kiekvienas susitikimas su išleistomis jo knygomis arba knygomis apie jį geria-dar kartą pažvelgti į jo gyvenimą, prisiminti kai kuriuos jo epizodus.

Neseniai knygynuose pasirodė A. Poškos knygos – jo ke-lionių apybraižos iš serijos „Nuo Baltijos iki Bengalijos: „su ger-veimis į pietus“ ir „Pas faraonų palikuonis“. Pirmojoje aprašo-ma Antano Poškos ir Mato Šalčiaus kelionė dviem vienu motociklu per visą Europą: Vo-kietiją, Čekoslovakiją, Austriją, Vengriją, Jugoslaviją, Makedo-niją, Bulgariją, Graikiją. Ant-rojoje knygoje „Pas faraonų pa-likuonis“ aprašoma tolimesnė kelionė jau Afrikoje: per Egiptą, Sudaną, Libiją. Šios dvi knygos pirmą kartą buvo išleistos dar 1939 metais, tačiau ir dabar jos turėtų būti skaitomos, kaip vi-siškai šiuolaikinė kelionių lite-ratura. Beje, trečioji serijos knyga „Judejos slėniai ir aukš-tumomis“, pavėlavusi išeiti

prieš karą, buvo išleista 1996 metais.

Galima priminti, kad An-tanas Poška, susikaitavęs visas jo keliones, sukurė apie 400 tukst. kilometrų, arba 10 kartų apkelio aplink Žemės rutulį ties pusiauju, aplankė 75 val-s-tybes, bendravo su 120 tautų ir tautelių žmonėmis, patyrė ne-mazai gyvenimo ir pažinimo džiaugsmo, tačiau dar daugiau gyvenimo skausmo pokario tremtyje, o vėliau, reikia pripa-zinti, dar kelis dešimtmečius ir Lietuvoje.

Kas gi buvo tas žmogus, „kaip ryškus meteoras įsiveržęs į Lietuvos visuomeninį gyveni-mą“? Gana išsamiai į šį klau-simą atsako pernai išleista atsi-minimų knyga „Antanas Poška“ (sudarė Augustas Kubilius, išleido „Minties“ leidykla). Joje rasime biografijos metmenis, pažinojusių A. Pošką žymių žmonių atsiminimus.

Anot knygos sudarytojo, A. Poška, mokėdamas septynis užsienio kalbas, genamas pa-saulio pažinimo aistros, tapo sa-votišku Lietuvos ambasadoriu-mi daugelyje pasaulio šalių. Ne-priklausomybės metais buvęs vienu populiariausių visuome-nės žmonių, po karo daugelį de-simtmečių pasmerktas užmarš-čiai. Jo šimtmečio progą kils

susidomėjimas, turėtų paska-tinti ir tolimesnė jo knygų leidy-ba, mokslinių darbų publika-vima.

Vytauto Didžiojo universite-to profesorius Juozas Algiman-tas Krikštopaitis knygos įva-diniame žodyje mūsų keliautojo būdą įvardija kaip nomadišką, t.y. klajoklišką: „klajūno ir pil-grimo prigimtis sukurė ypatingą asmens tipą, kurio galėtų pavy-dėti išdidus, neklystamumo cha-rizma apsisiautęs elitinis aka-demikas“. Bene svarbiausias A. Poškos gyvenimo ir svajonių tiks-las – Indijoje surasti arijų pro-tėvynę, kurios realumu jis fa-natiškai tikėjo. Tam tikslui jis pašventė ir penkerius savo gyvenimo Indijoje metus.

Augustas Kubilius knygoje pateikia A. Poškos biografijos metmenis, gana išsamiai viso jo gyvenimo kroniką. Gimęs 1903 metais Panevėžio apskrityje Ki-burių valsčiaus Grybkelių kai-me, A. Poška, dar vaikas būda-mas, jau galėjo susikalbėti lat-viškai ir rusiškai, o dešimties metų išmoko ir esperanto kal-ba pasikalbėti.

1921 m. A. Poška atvyko į Kauną, dirbo statybose, mokėsi suaugusiųjų gimnazijoje. Jau tuomet per „esperanto liniją“ jis aplankė ne vieną Europos šalį, nuo 1926 m. šia kalba per Kau-

no radiją skaitydavo žinias. Kauno universitete pradėjo že-mės ūkio mokslų, vėliau medicinos, studijas, tačiau jo didžioji aistra vis dėlto buvo lietuvių kil-mės paieškos, kaip tik šio tikslo genamas, jis susiruošė aplan-kyti Indiją.

1929 m. vėlyvą rudenį, kar-tu su Matu Šalčiumi, „purvino sniego nuklotomis gatvėmis“, keliautojai pajudėjo į kelionę link Bengalijos per Europos, Af-rikos šalis, Palestiną, Siriją, Ira-ką, Iraną, kol 1931 m. A. Poška grįžo (su skaudžiais nuotykiais) į Lietuvą. 1939 m. kartu su pir-mąja lietuvių banga persikėlė į Vilnių, dirbo bibliotekoje. 1945 m. A. Poška, greta kitų „nuopel-nų“ buvo apkaltintas bendra-darbiavimu ir Turkijos žvalgy-ba. To užteko, kad 14 metų jis praleistų tremtyje – Sibire ir centrinėje Azijoje.

Sugrįžęs 1959 m. į Lietuvą, A. Poška anaipol nebuvo sutik-tas su geleimis. Dar kelis de-simtmečius jis buvo nuolatinėje saugumo priežiūroje. Teko imtis atsitiktinių darbų, ir tik senoji meilė – esperanto kalba, retkar-čiais suteikdavo ir malonių aki-mirkų – susitikimų, kelionių. Antanas Poška mirė 1992 m. spalio 2 dieną, palaidotas Anta-kalnio kapinėse.

Rašytojas Vytautas Narvi-

las, Lietuvos ir Indijos draugijos pirmininkas, knygoje prisimen-a prieš kelias dešimtis metų veikusią Indijos bičiulių sekciją, kuriai A. Poška buvo neiš-mės paieškos, kaip tik šio tikslo genamas, jis susiruošė aplan-kyti Indiją.

Esperantininkas ir Mažo-sios Lietuvos reikalų tarybos pirmininkas Vytautas Šilas knygoje apžvelgia A. Poškos – esperantininko veiklą. Butent šis svarbus jo veiklos baras jam padėjo pažinti pasaulį, kartu ir pristatyti Lietuvą. A. Poška tik-rai nusipelnė esperanto kava-lieriaus titulo.

Vieni įdomesnių „Antano Poškos“ atsiminimų knygos pus-lapių – istoriko Gedimino Ilgūno 1972 m. suorganizuotos kelionės motociklu į Kaukazą. A. Poškai jau būnant 69 metų, aprašymas. Be abejo, žygio metraštininkas buvo A. Poška. Tuomet žygio dienoraštyje jis įrašė įsiminti-nus žodžius, tinkančius ne vien

šiai konkrečiai kelionei, bet ir visai žmogishko gyvenimo kelionei:

„Kelionė baigėsi. Baigėsi vi-si abejojimai, planai, nes dar greičiau negu motociklas pa-siektė namų duris jau naujais šio-kadieniais rūpesčiai užplūdo...“

Kelionę planuoti – džiaugs-mas.

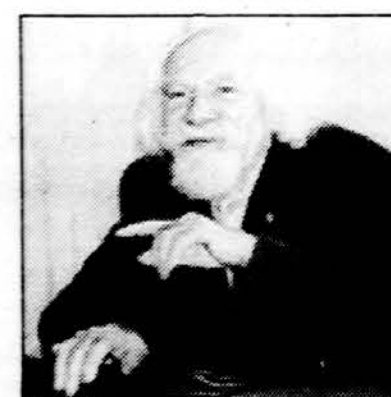
Kelionę vykdyti – katanga.
Kelionę prisiminti – visko atpildas.

Faktiškai gyvenimas ir yra kelionė. Činiška iliuzija, kad ji galima bus pakartoti.

Atsiminimai lieka atpildas, kuris, rodos, kur kas vertinges-nis už patį faktą. Tai žmogaus vidaus praturtinimas, draugiš-kumo, kantrybės ir aistrų iš-bandymas.

Tad kas gi yra kelionė? Ar tik ne kondensuotas gyvenimas, jo pratęsimas, mokykla, kurioje niekas nemoko, bet išmokstama daug, ko joks mokytojas neiš-mokys. Keliauti – reiškia nu-sipurtyti visas kasdienines, menkavertes, įdingas dulkes, pamiršti smulkias, o kartais ir stambesnes intriges, atsinau-jinti ir papildyti savo vidinį aš – tapti didesniu žmogumi“.

Vieną mažai žinomą A. Poškos gyvenimo epizodą pri-mena ir knygos sudarytojas, keliautojo sunėnas Augustas

Antanas Poška.

Kubilius – apie žydų gelbėjimą vokiečių okupacijos metais. Po ilgų paieškų jam pavyko su-rasti vieną vienintelę pažymą, kurioje Akiva Geršateris nu-rūdė, kad A. Poška jį 10 mėne-sių slėpė savo bute ir maitino. Pagal vokiečių įstatymus, už žydų slėpimą grėsė mirties bausmė, tačiau A. Poška su vy-riška drąsa įvykdė savąją žmo-gišką pareigą – suteikė prie-globstį persekiojamam žmogui. 2001 metais Antanui Poškai suteiktas aukščiausias Izraelio valstybės apdovanojimas ne-žydai – Pasaulio tautų teisuolio vardas.

Rašytojas Jonas Mikelin-skas, gerai pažinojęs A. Pošką, savo rašinį knygoje baigia to-kiais žodžiais: „Ir geriausias at-minimas Antanui bus, jei mes bent retkarčiais pajusime alkį to pažinimo, kuris veda į žmo-gaus tobulėjimą ir kuris tar-nauja Lietuvai“.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

BRIUSELIS

Blogiausių atvejų ji dedama į šuns dienas, geriausių — laikoma užglaistytų nesutarimų rinkiniu. Tiesa, Europos Sąjungos (ES) Konstitucija niekada visiems nepatiko, taigi ją priėmus šis teiginys viso labo tebuvo akivaizdžiai įrodytas. Audringame ES vadovų viršūnių susitikime penktadienį priimtai konstitucinei sutarčiai būdingi visi teksto, kuriuo vertiantis per galvą siekia patenkinti itin skirtingus 25 valstybių tikslus, požymiai. Vis dėlto ES pirminkaujanti Airija gerokai pasistengė, kad po praėjusių metų gruodį nesėkme pasibaigusio viršūnių susitikimo sutartis galiausiai išvystų dienos šviesą. Tiesa, diena baigiantis vienu metu susitarimas vos nesužlugdo: Lenkija ir kitos katalikiškos valstybės bergždžiai kovojo, kad jos įžangoje būtų paminėtos krikščioniškosios Europos ištakos. Tačiau Airijos vadovas Bertie Ahern sugebėjo išlaviruoti tarp užsispyrimo labirintų ir neleistį įrašyti gudriai susuktų į sunkiai suprantamų straipsnių, kad visi galėtų išvykti namo jausdamiesi priėmę visoms pusėms naudingą sprendimą. Į galutinį 333 puslapių apimties rezultatą sutilpo 80,000 puslapių ES įstatymų, kurie anksčiau buvo išdėstyti keturiuose sutartyse. Valstybėms vienbalsiai patvirtinus Konstituciją, dabar ES vadovams teks imti į rankas mikrofonus ir pradėti sunkiausią kovą — įtikinti savo valstybes šią sutartį patvirtinti. Didžioji Britanija referendumą dėl Europos Sąjungos konstitucijos patvirtinimo surengs „kažkurio metu iki 2006-ųjų pabaigos“, pirmadienį sakė užsienio reikalų sekretorius Jack Straw. Tačiau tikslios referendumo datos jis nenorėdė, nors euronetikai ragina jį surengti iš karto.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Karo teisėjas pirmadienį paskelbė, kad JAV karių kaltinamųjų blogu elgesiu su irakiečių kalbiniais, gynėjams bus leista apklausti JAV pajėgų Irake vad. Be to, jis nurodė neuždaryti Abu Ghraib kalėjimo, kuriame buvo įvykdyti įtariami nusikaltimai. Pirmadienį ryte Baghdad prasidėjo parengiamieji teismo

BATUMI

Adžarijoje sekmadienį vykusius rinkimus į šios Gruzijos autonominės respublikos Aukščiausiąją Tarybą triuškinamai laimėjo partija „Saakašvili — nugalėjusi Adžariją“. Kaip pranešė Adžarijos rinkimų komisijos pirmininkas Iraklij Pagava, ši proprezidentinė partija gavo 75 proc. balsų. Jo duomenimis, 7 proc. kartelę įveikė ir partija „Berdzenišvili — respublikonai“, kuriai vadovauja vienas iš anksčiau Gruzijos prezidentui artimų sąjungininkų David Berdzenišvili. Jo šalininkai užsitikrino 9 proc. rinkėjų paramą. Rinkimų kampanijos metu išryškėjo prieštaravimai tarp šių dviejų politinių grupuočių, kurios 2003 m. pabaigoje, „rožių revoliucijos“ dienomis, drauge kovojo už tai, kad buvęs prezidentas Eduard Ševardnadze būtų išvytas iš politinės arenos. Sekmadienį vakare pasibaigus balsavimui Achalšenių kaime įvyko didelės minėtų dviejų partijų šalininkų muštynės. Buvęs Adžarijos vadovas Aslan Abašidze buvo priverstas atsistatydinti reikalaujant Gruzijos valdžiai, tarptautinei bendrijai ir respublikos gyventojams. Jis niekada nereiškė noro atsikirti nuo Gruzijos, kaip ir dviejų kitų realiai nepriklausomų Gruzijos rajonų — Pietų Osetijos ir Abchazijos — vadovai, tačiau pastarieji dešimtmetį vykdė nepriklausomą nuo centro politiką.

AZIJA

SEOUL

33 metų Kim Sun-Il praėjusį ketvirtadienį netoli Fallujah vakarais nuo Baghda pogrėbė kovotojai, kurie dabar grasina nukirsti jam galvą, jei Pietų Korėja neatsisakys plano nusiųsti į Iraką savo karių. Kartu su Kim Sun-Il buvo pagrobti dar keli žmonės, tarp jų — JAV bendrovės KBR, kuri priklauso „Halliburton“. Praėjusią savaitę su „al Qaeda“ siejami kovotojai nukirto galvą pagrobtam amerikiečiui ikaitui inžinieriui Paul Johnson.

Leidiny s apie Lietuvos laisvės lygą

GINTARAS ŠIDLAUSKAS

Ką tik pasirodžiusi knyga „Lietuvos laisvės lyga: nuo Laisvės šauklio iki nepriklausomybės“ jau susilaukė nemažo susidomėjimo. Knygos leidėjai — buvę Lietuvos Laisvės lygos tarybos nariai Antanas Terleckas ir Gintaras Šidlauskas. Knygos sudarytojas ir redaktorius — istorikas Gintaras Šidlauskas. Tiražas — 1,000 egz., apimtis — 522 psł.

Šią knygą sudaro skyriai: „Lietuvos laisvės lygos susikūrimas“, istoriko Algimanto Liekio du studijiniai tekstai apie LLL, A. Terlecko analitinė studija „Laisvės lygos vaidmuo, sutrukdant Lietuvos okupacijos ir aneksijos įteisinimą“, LLL narių kalbos, dokumentai (programos, pareiškimai, kreipimai, rezoliucijos, laiškai), konferencijos, skirtos LLL įkūrimo ir veiklos 25 m. sukakčiai, įvykusios 2003 m. rugsėjo 26 d., paminėti medžiaga (LLL kūrėjo A. Terlecko įžangos žodis, istorikų J. R. Bagušausko, A. Jakubcionio, A. Anušausko, buvusių LLL narių A. Tuckaus, G. Šidlausko, R. Giedros, taip pat mokytojų V. Dailidienės, socialinių mokslų dr. V. Terlecko pranešimai), tautiniai santykiai ir geopolitika, bibliografija, LLL narių valstybiniai apdovanojimai.

Leidinyje spausdinamose 1975–1990 m. LLL ir atskirų jos narių parengtuose dokumentuose (jų knygos atrinkta 155) galima susipažinti su programinėmis pagrindinėmis ir legalios lygos nuostatomis, kelių į laisvę paieškomis, pastangomis ugdyti tautinę sąmonę, principingą laikyseną sovietinės okupacijos sąlygomis. Lygos dokumentai — kartu ir istorijos liudininkai, Lygos narių patirtų persekiojimų ir drąsos įkvėptų protestų metraštis.

Atskiras knygos skyrius skirtas sudėtingų tautinių santykių ir geopolitinių svarstymų problematikai. Jame tolerantiškai aptariami įvairių tautybių Lietuvos gyventojų tarpusavio santykiai praeityje, išreiškiamas požiūris, kokie jie turėtų būti ateityje. Šiame skyriuje nemažai vietos skiriama Sovietų Sąjungos pavertę tautų, taip pat Rytų Europos gyventojų padėčiai apžvelgti ir pastangoms iš tos bendros priklausomybės išsivaduoti, aptariamam katastrofiškam Lietuvos žydų bendruomenės likimams, ieškoma būdų (neretai — nestandartinių) atsikuriantis Lietuvos valstybei įtvirtinti savo nepriklausomybę naujoje pasaulio politinėje realybėje, susidariusioje po sovietinės imperijos žlugimo.

Knygoje nemažai vietos skiriama Laisvės lygos veiklai 1987–1990 m. apžvelgti. Tai buvo šios radikalių metodų nevengusios rezistentinės organizacijos aktyviausios veiklos tarpsnis. Tuo metu Laisvės lyga atviromis politinėmis priemonėmis siekė Sovietų Sąjungos, Vokietijos nusikalstamo pakto slaptyjį susitarimų padarinių likvidavimo, okupacinės armijos išvedimo, organizavo viešas ir demokratines pilietinio nepaklūnumo bei pasipriešinimo akcijas, aktyviai atstovavo Lietuvai TSRS tautų demokratiniame judėjime.

Laisvės lyga sovietinės okupacijos metais leido pagrindžio spaudą („Laisvės šauklį“, „Vytį“), rengė viešas spaudos konferencijas užsienio korespondentams, surengė pirmąjį viešą protesto mitingą, kurio metu pareikalavo likviduoti nusikalstamo Ribbentropo-Molotovo pakto slaptyjų protokolų pasekmes ir išvesti iš okupuotų Baltijos valstybių sovietinę kariuomenę bei atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Lyga dar savo Steigiamosiose deklaracijose 1978 m. akcentavo, kad pagrindinis jos tikslas — nepriklausomos ir demokratinės Lietuvos Respublikos atkūrimas. Šis siekis daugybę kartų pakartotas daugelyje kitų šios organizacijos programinių dokumentų, iš kurių pažymėtinas 1979 m. parengtas ir išplatintas lig tol neregėtos narsos ir didelės apimties tekstas — „Moralinis ultimatas TSRS valdžiai“. Aktyviausių Lygos narių sumanytas ir parengtas 45-ųjų pabaltijiečių Memorandumas (Baltijos Chartija), 1979 m. pasirašytas Baltijos kraštų rezistentų ir Rusijos disidentų, išskėlė Lietuvos laisvės bylą į tarptautinį lygmenį. Europos Parlamentas, įkvėptas Memorandumo idėjų ir įtakojamas lietuviškosios išeivijos, 1983 m. sausio 13 d. priėmė rezoliuciją „Dėl padėties Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje“, kurioje pasmerkė nepriklausomų Baltijos valstybių okupaciją ir aneksiją bei paragino tarptautinę bendruomenę pripažinti jų teisę į laisvą apsisprendimą.

Lietuvos išsilaisvinimą LLL tiesiogiai susiję su Sovietų Sąjungos-Vokietijos samokos prieš Baltijos valstybes viešu iššikimu ir demaskavimu. Tai skatino nuosekliai rūpintis Lietuvos valstybingumo atkūrimo teisiniais aspektais, atsakingai parengti išsivadavimo iš okupacijos ir valstybingumo tęstinumo koncepciją ir okupuotoje Lietuvoje šiai politinei krypčiai ištikimai atstovauti.

Laisvės lyga, kovodama dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, nuo pirmųjų egzistavimo dienų pasirinko moralią politiką, besiremiančią prigimtinių teisėmis, civilizuotos bendruomenės visuotinai pripažintais principais, tarptautinėje jurisdikcijoje įsitvirtinomis nuostatomis. Dar antisovietinio pogrindžio ir okupacijos sąlygomis Lygos suformuluoti programiniai tikslai, uždaviniai ir idėjos ilgai tapo atsikuriančios Lietuvos valstybės oficialiosios politikos neatskiriama dalimi ir buvo sėkmingai įgyvendintos. Lyga savo pagrindine priederme laikė tiesos, nepaisant jokių autoritetų ir aplinkybių, sąlygą.

Knygos apie atgautąją laisvę, jos kainą ir šiam siekiui įsipareigojusias organizacijas bei asmenis niekada neturėtų prarasti savo vertės. Kol yra leidžiamos ir skaitomos knygos apie laisvės kovas, išlieka viltis, kad šioji laisvės vertybė bus ginama ne vien skambiais žodžiais. Pageidaujantys įsigyti knygą, gali užsisakyti šiuo elektroninio pašto adresu: gintarsid@centras.lt (adresatas — Gintaras Šidlauskas).

A + A

ANTANINA NORMANTIENĖ BUOŽYTĖ

Mirė 2004 m. birželio 18 d., sulaukusi 90 m. Gyveno Schererville, IN. Gimė Lietuvoje. Nuliūdę liko: dukros Aldona Normantaitė, Gražvyda Melchiorė. A.a. Antanina buvo žmona a.a. Kazimiero Normanto. Velionė bus pašarvota trečiadienį, birželio 23 d. nuo 10 v.r. iki 11 v.r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, kur 11 v.r. bus aukojamos šv. Mišios. Laidotuvės privacios. Kviečiame visus artimuosius, gimines ir draugus dalyvauti Mišiose.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

Mylimam tėvui

A + A

ANTANUI SPRINDŽIUI

Lietuvoje mirus, širdingą užuojautą reiškiamo tau RIMAI, MONIKAI ir jūsų vaikams.

Lilė ir Valentinas Ramoniai

Choro „Daina“ įsteigėjai ir ilgametėi vadovėi

A + A

IRENAI MANOMAITIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jos sūnams, jų šeimoms ir artimiesiems.

Regina Duobienė
Elena ir Pranas Krilavičiai

A+A IRENOS KIBIRKŠTYTĖS-VILGALINIENĖS ŠVIESIAM ATMINIMUI ALMOS ADAMKINIENĖS FONDUI AUKOJO:

- \$200: Karniai, Angelė ir Albinas, FL; Welzel, Karin, NY.
- \$100: Kezai, Daiva ir Romas, NY.
- \$75: Ošlapai, Elvyra ir Algis, CT.
- \$50: Alksniniai, Irena ir Vytautas, CT; Apple, Danutė ir Chas, CO; Kiliai, Vladas ir Irena, NY; Kungys, Juozas, NJ; Penikiai, Irena ir Gerimantas, NY; Sakalai, Salomėja ir Albinas, NY.
- \$40: Lora, Viivi ir Tomas, NY; Matulaitis, Antanas, NY; Snieskienė, dr. Janina, MA.
- \$20: Cibulskienė, Birutė, NY; Kulikauskienė, Liuda ir Vaičiulis, Vytautas, FL; Nežinomas, Vaičiuliai, Gina ir Ed, NY.

LITURGINIŲ DRABUŽIŲ PARODA

Gegužės 8 d. Anykščių Šv. Mato bažnyčioje buvo atidaryta liturginių drabužių paroda vysk. Antanui Baranauskui ir kun. Klemensui Kairiui atminti. Parodą surengė A. Baranausko ir A. Vieniūlio-Žukausko memorialinis muziejus. Visi parodoje eksponuojami liturginiai drabužiai — o jų per trisdešimt — yra iš Anykščių bažnyčios. Paroda nėra tik liturginių drabužių kolekcija: ji atspindi krikščionybės istoriją, nes kiekvieno drabužio kilmė, kartais siekianti net ankstyvuosius amžius, raida per daugelį šimtmečių leidžia giliau pažvelgti į Bažnyčios istoriją, suvokti ceremonijų prasmę ir dvasią. Liturginiai drabužiai eksponuojami pagal spalvas, paaiškintos jų reikšmės. Vienas iš arnotų dovanotas rašytojo A. Vieniūlio. Porą arnotų dovanoto pasaulio lietuvių vyskupas Antanas Baltakis, pokario vingių nublokštas už Atlanto. Vienas naujausių arnotų irgi primena, kad mūsų tautiečiai istorijos valia išblaškyti po visą pasaulį, — tai Romo Jasiukonio, gyvenančio Los Angeles, graži dovana. Svarbiausias parodos akcentas — amotas iš Seinų katedros, dar menas vyskupą A. Baranauską. Sunku šiandien spėlioti, ar iš tiesų juo vilkėjo vyskupas. Tai greičiau simbolis, savotiškas tiltas iš A. Baranausko laikų į mūsų dienas. Tą pačią dieną Anykščių Šv. Mato bažnyčioje klebonas Stanislovas Krumpiauskas minėjo savo kunigystės 30-metį. Šia proga švenčiamosiose Eucharistijoje dalyvavo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Gardino vyskupas Aleksandras Kaškievičius, kun. Stanislovo kurso draugai bei svečiai kunigai. BŽ

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PRENUMERUOKITE „DRAUGĄ“

DRAUGAS

Metams JAV — 100 dol.
Metams tik šestadienio laida 60 dol.
Metams tik „Bičiulystės“ laida 40 dol.

Parlamentarai apskūsti etikos sargams

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Advokatų tarybos pirmininkas Rimas Andrius kreipėsi į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją dėl liberalcentristo Romano Sedlicko ir socialliberalo Eduardo Šablinsko veiksmų, kuriuos vertina kaip kišimąsi į advokatūros veiklą. Abu parlamentarai yra patenkę Advokatų tarybai pasiūlymus dėl asmenų pripažinimo advokatais. E. Šablinskas pasisūlė Aleksandra Kočegarovą, R. Sedlickas — savo visuomeninį

Liberalų demokratų partijoje — „revoliucinė padėtis“

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Iš Liberalų demokratų (LDP) partijos pirmininko pirmojo pavaduotojų pareigų pašalintas parlamentarai Henrikas Žukauskas ragina partiją neilgainiai suvažiavime išanalizuoti padarytas klaidas, o partijos pirmininko posto atsiskaitę buvusį prezidentą, Konstitucijos pakeičėją Rolandą Paką — pailsėti. Seime pirmadienį surengtoje spaudos konferencijoje H. Žukauskas pareiškė, jog partijoje susidarę „revoliucinė situacija“. „Dabartiniu metu neiški,

Politikų ataskaitose — gudravimo pėdsakai

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) artimiausiu metu ketina oficialiai paraginti tris partijas ir kandidatę į prezidento postą patikslinti komisijai pateiktas pirmines rinkimų kampanijos finansavimo ataskaitas, rašo dienraštis „Lietuvos žinios“. Rinkimų tvarkdaryų taikilyje atsistūrė kandidatę į prezidentus Kazimira Prunskienė, jos vadovaujama Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų

advokatai ir teisėjai. R. Sedlickas yra vertęs advokato praktika JAV.

Jo pasiūlytas A. Marcinkevičius 1997 m. buvo pašalintas iš advokatų padėjęjų sąrašo už tai, jog atliko gynybą pareigas, nors tokia teisė advokato padėjęjų nebuvo suteikta.

„Neturiu jokios įtakos Advokatų tarybai, todėl nemanau, kad tai yra kišimasis. Pasiūliau A. Marcinkevičių, nes jis gerai išmano savo darbą“, aiškino R. Sedlickas.

H. Žukauskas pasitraukė iš savo pareigų nusprendęs po to, kai į jį kreipė R. Pakas atsisakė vėl imtis jį vadovauti.

„Aš abejoju, ar vadovavimas kažkokiam sambūriui yra pakankamai rimtas postas prezidentui R. Pakui“, sakė H. Žukauskas.

„Galbūt žmogus yra pasiūlytas, jam sunku psichologiškai. Šiandien jam reikėtų pailsėti ir visiškai gerai apgalvoti“, pridūrė R. Pako bendražygis.

prezidentus K. Prunskienė, parengus ataskaitą jau po pirmojo rinkimų rato, nori prieš savo rinkėjus pasirodyti kuo kuklesnės ir dėl to yra linkusios gudrauti.

VRK nariai kol kas sako nežinantys, kodėl politikai nenurodo kai kurių reklamų išlaidų, ir mano, kad formali priežastis, leidžianti nenurodyti tikrųjų išlaidų reklamai apimtys, yra tai, kad ne visos sutartys dėl reklamų buvo apmokėtos pradinio ataskaitų laikotarpiu.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

SESELĖS KAZIMIERIETĖS KVIEČIA visus į vasaros gegužinę, liepos 11 d., kuri vyks 2601 West Marquette Road, Čikagoje, nuo 11 v.r. iki 4 v.p.p. Gegužinėje jus galėsime skaniai pavalgyti, paklausyti muzikos, pažaisi Bingo. Atvykite aplankyti seselių ir pasilinksinti, įėjimas į šventę nemokamas, o automobilius galima bus statyti prie Maria aukštesniosios mokyklos. Dėl informacijos skambinkite seselai Grace Ann, tel. 773-776-1324.

BROLIAI VIRGIS IR EIMIS ŠVABAI pradėjo groti nuo 1966 m., kai jiems tebuvo po 14 ir 15 metų. Jie koncertavo daugelyje šalių: Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Rusijoje, Afrikoje ir Anglijoje. Šiuo metu broliai gyvena Čikagoje ir pasirodo įvairiuose lietuvių renginiuose. Jų vadovaujamas ansamblis gros ir XII Lietuvių tautinės šokių šventės pokylyje. Ansamblyje taip pat groja Nerijus ir Arnestas Gležekai, Gražvydas Januškevičius bei Laima Petulius. Švabų ansamblio repertuaras labai įvairus. Muzikantai groja ne tik populiariausias lietuviškas dainas, bet ir blues, jazz, rock, tango, swing, lotynų šokius. Po-

kylis įvyks liepos 3 d. 7:30 v.v., Hyatt Regency O'Hare viešbutyje. Bilietus būtina įsigyti iki birželio 24 d. „Lietuveleje“, „Seklyčioje“, Čikagoje; „Mildos Corner Market“ Union Pier ir PLC, Lemonte sekmadieniais.

BIRŽELIO 27 D., 1 V.P.P., JAUNIMO centro kavinėje „Pažinciu klu-bas“ ruošia vakarėlį-gegužinę. Jūsų lauks linksmas muzika, dainos, šokiai, veiks baras, „Ritos virtuvė“. Visus kviečiame gausiai dalyvauti ir smagiai pasilinksinti.

MARIJA, TAIKOS KARALIENĖ – viltis šiame netaikingame pasaulyje. „Židinys“ šia tema rengia Marijos, Taikos Karalienės, šventės paminėjimą ketvirtadienį, birželio 24 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Šv. Mišių auka 8 v.r. pal. Jurgio Matulio misijos koplyčioje, po to – pusryčiai ir kun. dr. Kęstutis Trimakas vadovaujanti dvasinės atgaivos pokalbiai.

BIRŽELIO 27 D., SEKMADIENI, rengiama Pasaulio lietuvių centro gegužinė. Ateikite pasilinksinti, skaniai pavalgyti, pasiklausyti smagios muzikos.

Viešnage pas Gražiną ir... išleistuvės

Vaikučiai su savo rūpestingomis mamytėmis.

Kas gi nenori pasisvečiuoti? Kiekvienas, o ypač Lietuvos Vaikų vilties savanoriai, kurių kelias dažnai veda pas vaišinguosius Gražiną ir Jim Liautaud. Taip ir susirinko jų gražus būrys š. m. gegužės 28 d. Ne vien tik paviešėti ir LVV reikalus aptarti, bet namo į

Lietuvą išlydėti gydytojus – dr. Kęstutį Saniuką, dr. Virgį Urbonavičių ir, kartu su jais bene 14-tą kartą Lietuvon vykstantį, dr. Terry Light (artimą dr. Lubicky kolegą, daug prisidėjusį prie Lietuvos vaikų gydymo).

Lietuvos gydytojai į Čikagą atvyko ne atostogauti, bet

pasitobulinti pas garsųjį ortopedą dr. Lubicky, didįjį neigaliųjų Lietuvos vaikų draugą ir gydytoją.

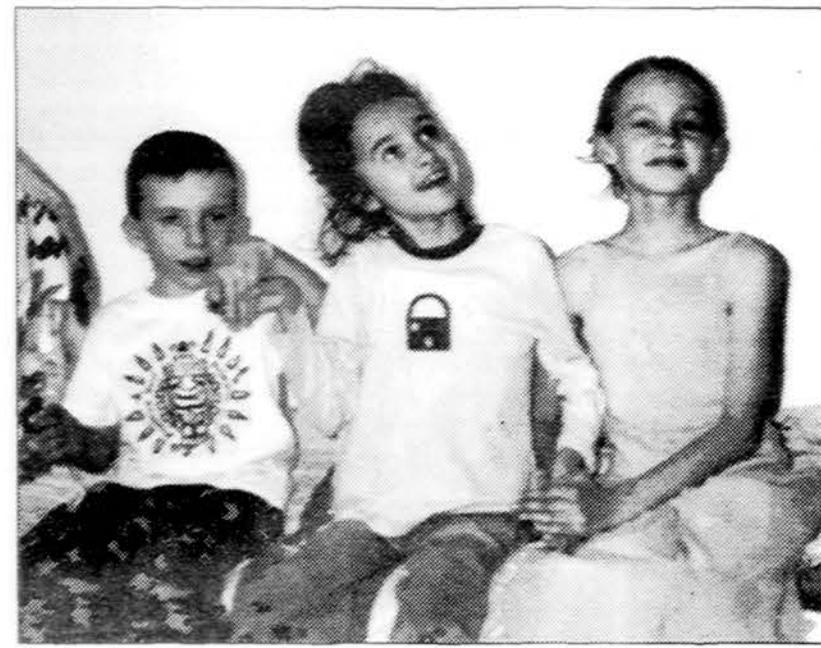
Po gausių, lietuvišką gomurį lepinančių, vaišių gydytojai galėjo pasigerėti Čikagos panorama iš ponios Gražinos aukštosios „pilies“ ir pasidalinti mintimis, išpuoliais, patyrimais su šeiminkais ir LVV savanoriais.

Be savanorių šiose išleistuvėse – vaishėse dalyvavo ir šiuo metu „Seklyčios“ pastate gyvenantys, Vaikų vilties globojami trys vaikučiai – Tautvydas, Lauryna ir Indrė – atvykę ortopedinėms operacijoms Shriners ligoninėje. Juos lydi jų rūpestingos mamos: Rūta Lingienė, Aušra Filatovienė ir Rima Mišeikienė. Ir joms, ir mažesniems ligoniuokams buvo tikra šventė pasišalinti pro dangoraižio langus į miestą ir bekrasčių Michigan ežerą tartum jūrą. Rūtai, Aušrai ir Rimai buvo maloni atgaiva nuo kasdieninių rūpesčių beldint vaikams per įvairius tyrimus, operaci-

jas. Toli nuo namų, nuo artimųjų, svetimo didmiesčio jūroje ši lietuviška sala daugeliui LVV gydytų ir globotų vaikų ir jų tėvų buvo ir tebėra brangus atradimas. Atradimas tos viską gydancios artimo meilės, kurios taip retai šių dienų pasaulyje. Bet čia, Graži-

nos ir Jim „aukštojo pily“ ir „žemojo“ LVV būstinėje Marquette Parke, ta meilė ir pagalba sklinda kaip šiluma tiems, kurių vaikystę drumsčia ligos ir negalios. Džiaugiamės kartu ir mes sveikieji savo tarpe turėdami tokius geradarius.

Savanorė

Šiuo metu gydytis atvykę Lietuvos Vaikų vilties globojami vaikučiai: iš kairės Tautvydas Linga, Indrė Mišeikytė ir Lauryna Filatovaitė.

Trys savaitės iki... XII Tautinių šokių šventės

Netiesa, kad nėra nieko greičiau už šviesą. Greičiau lekia – laikas! Taip neseniai, lyg tik prieš dieną, buvo dar trys mėnesiai iki didžiosios mūsų šventės; o štai birželio 12 d. „Seklyčioje“ susirinkus ruošos komitei ir poseidžiui, TŠŠ pirm. Audronė Tamulienė sakė: „Ar žinot, kad tik trys savaitės beliko?“

Man ten, kertėj besedint ir besiklausant rengėjų šurmilio, atrodo, kad tie milžiniški darbai, milžiniškas renginiui sukurti labai sklandžiai vyksta. Negaliu atsistebėti, kaip organizuotai ir sistemingai komitetas dirbuoja. Tikras bičių avilys, kur kiekvienas žino savo darbą, laiku jį smulkmeniškai atlieka, o šio „avilio“ karalienė Audronė visiems išdalinia atliktų-atliktinų darbų aiškius sąrašus, kaip tvarkingus korius. Jie greit bus pripildyti spalvingu, įdomiu, nuostabiai gražių įvykių medumi!

Besiklausydama sužinojau štai ką: birželio 30 d. miesto centre virš Daley Plaza suplevėsus Lietuvos vėliava, skelbdama šventės atidarymą (į pačią šventę atvyks ir laikinasis Lietuvos Respublikos prez. Artūras Paulauskas). Puikiai suplanuotame šventės atidaryme

dalyvaus Čikagos meras Richard M. Daley, žinoma, Lietuvos ambasadorius Vytautas Užackas ir konsulas Arvydas Daunoravičius, taip pat garsus Lietuvos krepšininkas, žaidęs NBA rinktinėje, Šarūnas Marčiulionis. Po atidarymo, toje patioje aikštėje vyks lietuviškų gaminių mugė; ir maisto, ir suvenyrų; bus marginami margučiai, veriami šiaudinukai, o audimą demonstruos audėja. Kas gi toji audėja? Nagi šios šventės rengimo komiteto pirmininkė Audronė Tamulienė, nes, kaip visi posėdžio dalyviai linksmiai juokdamiesi nutarė, kad ji turi laiko, nes „nieko neveikia“!!!

Pirmininkė ir šventės spaudos atstovė, Dalia Anyšienė ir Sofija Žutaitė, išdalinę kopijas skelbimų apie mūsų renginius Čikagos laikraščiuose. Straipsniai ir straipsneliai jau pasirodė didžiuosiuose „Chicago Tribune“ ir „Sun-Times“, o taip pat įvairiuose mažesniuose, kaip Daley Civic Center „Under the Picasso“ birželio renginių sąrašė, „Lerner“, „Chicago Public Radio“, „Metromix“ (A Chicago entertainment & restaurant guide), „City of Chicago Greeter Program newsletter“, „Annual Chicago Summer Dance“ ir

Audronė ir Arvydas Tamuliai. 1976 m.

Jurgio Anyso nuotr.

Čikagos „Cultural Affairs“ kalendariume. Didelis malonumas skaityti apie mūsų renginius didmiesčio spaudoje. Atrodo, lietuvių linksmis visą Čikagą nuo birželio 24 iki liepos 3 dienos! Tai rezultatas vieningų

ir entuziastingų rengėjų pastangų. Jiems Valio! Ne tris, o trisdešimt kartų!

Šio darbingo posėdžio dienotvarkė buvo labai plati. Dar kartą ir dar kartą visa daugybė reikalų ir darbų buvo aptarta,

apsvarstyta, kaip šventės atidarymas (pranešėja čikagiečiams gerai pažįstama aktorė Alida Vitaitė); aukštųjų svečių priėmimo protokolai; suvenyrai (jau padaryti laukia pirkejų), pokylis, Allstate sales puošimas, Šventės leidinys (baigiamas spausdinti „Draugo“ spaustuveje); mugė Daley Plaza, tautodailės paroda Hyatt Regency viešbutyje ir t.t. ir t.t. Ir... žvilgtelėjus į laikrodį netikėjau, kad visa tai užtruko tik 2 valandas! Nestebina, kai didelių darbų organizuoja geri organizatoriai!

Taigi, mieli JAV, Kanados, Lietuvos ir kitų kraštų lietuvių, jūsų kelias (važiuosit, skrisit, plauksit, ar pėsčiomis atžygiuosit) birželio 24-liepos 3 d. veda tik į Čikagą, „antrąją“ Lietuvos sostinę! O kad Čikagos lietuvių, čia pat gyvendami, upeliais suplunks į XII Tautinių šokių šventę ir kitus jos renginius, negali būt ne klausimo!!!

Skubėkit įsigyti bilietus! Įsukit daugelio kadru filmus ir foto aparatus! Ir atvykit, ir šokėjams plokit ir patys šokit! Nes š. m. birželio pabaigoj-liepos pradžioj Čikaga priklausys Lietuvai!

Pasiklausiau ir parašiau

„Draugo“ KNYGYNĖLYJE

Pranas Dom. Girdžius

TOS PAČIOS MOTINOS SŪNŪS

Ši knyga, tai trys apybraižos, spausdintos autoriaus savitu stiliumi. Ekspresyvu Pr. D. Girdžiaus žodis, ne ramiai plaukiantis, bet lyg žiežirbomis trykstantis, patetiškai pakilus ir čia pat kone vulgariai natūrališkas. (Dr. Juozas Grinius, „Aidai“, 1977 m.)

Knygos kaina 7.5 dol. Norintieji įsigyti šią ar kitas knygas, skambinkite į „Draugo“ knygynėlį, tel. 773-585-9500.

PRANAS DOM. GIRDŽIUS

TOS PAČIOS MOTINOS SŪNŪS

Pusiau rimtai

Kada buvo paskutinis kartas, kuomet negalėjote patikėti savo akimis? Gyvenime atsitinka keisčiausių dalykų. Na, pavyzdžiui, jei kartais po Čikagos padangę išvysite skraidantį „United Van Lines“ automobilį – nemanykite, kad perkaitote saulėje.

Nuo birželio 7 d. „United Van Lines“ pripučiameji balionai skraidys po visas JAV ir džiugins vaikus bei suaugusius festivaliuose ir šventėse.

PARODA VEIKS DAILĖS MUZIEJUJE IKI RUDENS

Amerikos lietuvių dailininkų draugijos veikloji narė, dailininkė Ada Sutkuvienė, gerai žinoma ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių meno pasaulyje. Atliko mozaikines freskas dirbdama Mosaic Tke Co. ir keramikos, mozaikos, vitražų projektus Valeskos bažnytinio meno studijoje, Čikagoje. Su grafikos, akvarelės, mozaikos, keramikos ir pluošto darbais dalyvavo daugelyje parodų. 1986 m. jai suteikta Vydūno fondo, bei 1987 m. JAV LB Kultūros tarybos premijos. Jos kūrinių yra Kongreso bibliotekoje, koplyčiose ir privačiose kolekcijose.

2002 m. bienalėje Springfield, IL, meno draugijos galerijoje liturginio ir religinio meno parodoje už pluošto-minkštos skulptūros bareljefą „Aukos prie Baltijos jūros“, atlikta pamėgtu vinyojimo aplikacijos metodu, įvertinta pirmą premiją. Parodoje „Fantazija“, atidarytoje 2004 m. birželio 5 d. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, Lemonte, pristatė naujausią išpu-

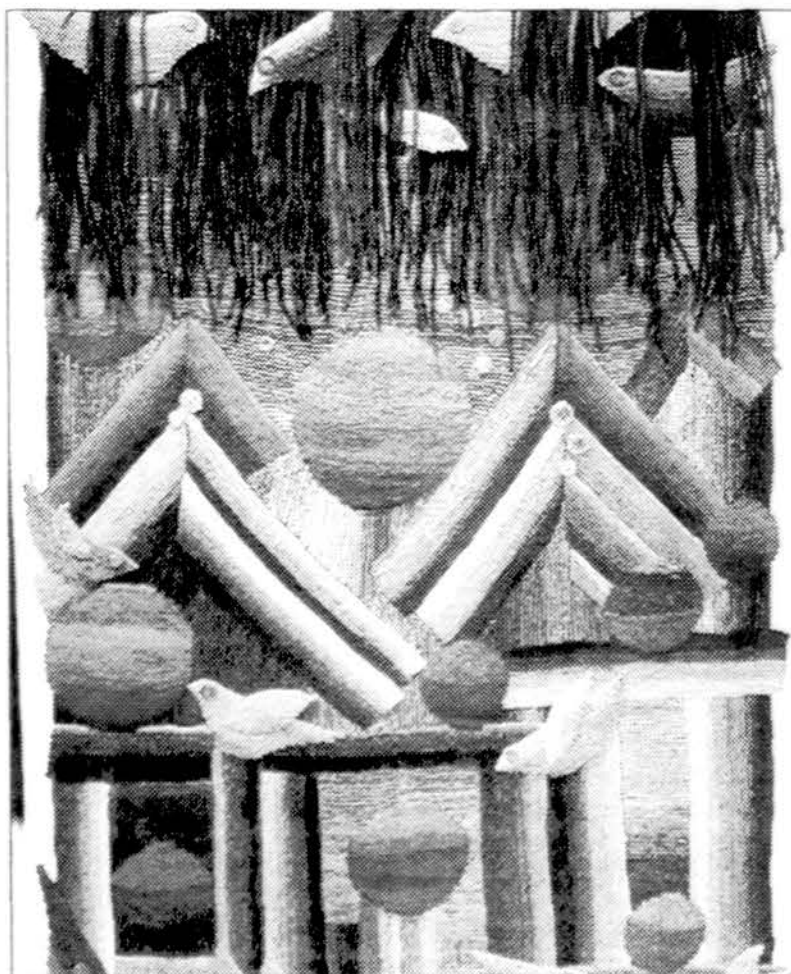

Ada Sutkuvienė

dinę pluošto-minkštos skulptūros kūrinių.

Amerikos lietuvių dailininkų kurybos paroda LD muziejuje, Lemonte veiks iki rudens. Kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį, nuo 12 iki 2 v.p.p. nusileidę į vestias muziejaus sales susipažinsite su šios ir kitų menininkių kūryba.

T.L.K.

Skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

SKELBIMAI

• **PIGIAUSIA – NE PATIKIMIAUSIA!** Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) LITCOM. Į Lietuvą iš namų ar mobilus telefono TIK 11,9 ct., o JAV – 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklote gautas su savo vietine sąskaita. Registruokitės lietuviškai 708-386-0556. Tapykite šiandien su LITCOM! Demosio! Įkainis galioja tik naujiems klientams!